

PLA LOCAL D'IGUALTAT D'OLESA DE MONTSERRAT

(2023-2026)

Ajuntament
d'Olesa de Montserrat

Pla Local d'Igualtat d'Olesa de Montserrat

Olesa de Montserrat, novembre de 2022

Spora Sinergies SCCL

<http://www.spora.ws>

.....
C/ Floridablanca 146 3r 1^a. 08011. Barcelona

Tel. +34 93 532 66 66 | Fax +34 935 504 444

Composició de l'equip:

Inés Bonet García, Mariona Estrada Canal, Mireia Faucha Hernández i Esther Segura Moreno.

Sumari

Bloc I. Contextualització	5
1. INTRODUCCIÓ	0
1.1. Conceptes clau	1
1.2. Estructura del pla local d'igualtat d'Olesa de Montserrat	2
2. MARC NORMATIU	3
2.1. Introducció a les polítiques d'igualtat	3
2.2. Marc legal de les polítiques d'igualtat	4
3. METODOLOGIA	6
3.1. Enfocament qualitatiu, quantitatiu i participatiu	6
3.2. Tècniques de recollida de la informació	6
Bloc II. Diagnosi	1
1. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES	2
2. COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT DE GÈNERE	4
2.1. Estructura de les polítiques d'igualtat de gènere	4
2.1. Contextualització del desenvolupament de les polítiques d'igualtat de gènere	5
2.2. Grau de transversalitat de la perspectiva de gènere dins de l'Ajuntament	6
2.3. Jornades internacionals	7
3. VIOLÈNCIES MASCLISTES	9
4. COEDUCACIÓ I TRANSMISSIÓ D'UNA CULTURA IGUALITÀRIA	13
4.1. Persones adultes	15
4.2. Promoció d'una cultura inclusiva	16
5. SALUT, DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS	18
5.1. Activitat esportiva	19
6. TREBALL PRODUCTIU I REPRODUCTIU	21
7. ESPAI PÚBLIC, MOBILITAT I PARTICIPACIÓ	24
Bloc III. Pla d'acció	27
8. INTRODUCCIÓ AL PLA D'ACCIÓ	2
EIX 1. Compromís amb la igualtat de gènere	5
EIX 2. Violències masclistes	10
EIX 3. Coeducació i transmissió d'una cultura igualitària	17
EIX 4. Salut, drets sexuals i reproductius	20
EIX 5. Treball productiu i reproductiu	24
EIX 6. Espai públic, mobilitat i participació	28
9. Seguiment i avaluació del Pla	31

Bloc I. Contextualització

1. INTRODUCCIÓ

Les polítiques d'igualtat de gènere sorgeixen amb el propòsit de posar fi a les discriminacions i les situacions de violència que es deriven del sistema de gènere binari. Les desigualtats de gènere situen a les dones en una situació d'inferioritat respecte als homes, establint un sistema social de repartició de beneficis i oportunitats descompensat que va en detriment de les dones en diversos àmbits com ara la salut, l'educació o el treball productiu i reproductiu. Com es veurà més endavant, les dones i els homes viuen realitats diferents que cal tenir en compte a l'hora de dissenyar polítiques públiques.

Tot i que és innegable l'avenç aconseguit els darrers temps en relació amb els drets de les dones, encara existeix un llarg camí a recórrer en aquest sentit. I és que, malauradament, les situacions de desigualtat derivades del sistema patriarcal segueixen estant molt presents arreu.

D'una banda, les dones continuen assumint en major mesura que els homes els treballs reproductius i de cura, la qual cosa les confina a la llar i les responsabilitza d'una feina que encara està força invisibilitzada. Aquesta divisió sexual del treball condiona fortament la seva relació amb el mercat de treball remunerat. En primer lloc, la càrrega del treball de cures fa insostenible una jornada laboral completa, fet que porta les dones a optar per jornades parcials o contractes temporals, opcions totes elles precaritzants que redueixen els ingressos i els drets socials i laborals associats a la cotització (prestació d'atur, jubilació, etc.). Tot plegat contribueix a la feminització de la pobresa i a situacions de precarietat. En segon lloc, els nínxols ocupacionals més feminitzats són una extensió d'aquest treball que assumeixen les dones en major mesura en l'àmbit privat i que s'orienta a la cura i l'atenció de les persones. Aquests sectors laborals estan molt poc valorats, motiu pel qual les dones tenen pitjors salaris que els homes, encara que el seu nivell formatiu sigui igual o superior al d'ells. A més, la doble jornada que assumeixen les dones -a la feina i a la llar- va en detriment del seu estat de salut i la seva qualitat de vida, atès que gaudeixen de menys temps d'oci i descans personal. Aquest fet explica que, generalment, les dones experimentin més malestars emocionals, que sovint es pal·lien amb fàrmacs.

Al mateix temps, el sistema patriarcal desplega diferents formes de violència vers les dones. La violència masclista en totes les seves formes constitueix un atac contra les llibertats sexuals, individuals, econòmiques i socials de les dones. Aquestes violències tenen lloc a diferents àmbits o esferes socials, des de la llar a l'espai públic o a la feina. Al seu torn, el sistema de creences i valors que acompanya la violència masclista s'inscriu en estaments tan sòlids com són els mitjans de comunicació o el sistema judicial, que sovint reproduïxen el masclisme estructural.

Per aquest motiu, cal desenvolupar mesures que garanteixin la igualtat, que vetllin per visualitzar la diversitat present a la nostra societat i que lluitin contra les discriminacions i les violències masclistes que poden manifestar-se a totes les esferes de la vida de les persones.

Per tal que aquesta acció sigui acurada i explicativa de la complexitat social existent, cal que la perspectiva de gènere s'entrecruï amb la perspectiva interseccional, per poder abordar les discriminacions que pateixen les dones no només pel fet de ser dones, sinó en conseqüència de la seva procedència, classe social, edat, orientació sexual i identitat de gènere no normatives, diversitat funcional, ètnia, etc.

En aquesta línia, els Plans Locals d'Igualtat de gènere són l'eina principal per impulsar accions que fomentin els drets de les dones. Es tracta d'un instrument que permet la sistematització i la

planificació estratègica de l'actuació municipal a curt, mig i llarg termini, constituint el marc de referència i el full de ruta de les actuacions desenvolupades pels ajuntaments en matèria d'igualtat. Aquests plans busquen aconseguir transversalitzar la perspectiva feminista al conjunt d'òrgans i àrees municipals, i cercar la corresponsabilitat dels agents polítics i socials en la lluita pels drets de les dones i l'erradicació de les violències masclistes.

Aquest és el context en què s'elabora el Pla Local d'Igualtat d'Olesa de Montserrat, amb el qual es busca contribuir a la promoció de la igualtat de gènere i l'erradicació de les violències masclistes que es donen al municipi, garantint que totes les persones es poden expressar i viure amb seguretat i llibertat.

A continuació es fa una presentació conceptual en relació amb la igualtat entre dones i homes i les polítiques de gènere i l'estructura del present Pla d'Igualtat. En segon lloc, s'introdueix un breu repàs sobre l'evolució de les polítiques d'igualtat i els marcs legals que sustenten els plans d'igualtat.

1.1. Conceptes clau

A continuació s'exposa la definició d'un seguit de conceptes clau en matèria de polítiques de gènere i d'igualtat:

a) Igualtat entre dones i homes

La condició d'esser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i de presa de decisions, sense les limitacions imposades pels rols de gènere tradicionals, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits. (Llei 17/2015, Art.2).

b) Perspectiva de gènere

La presa en consideració de les diferències entre dones i homes en un àmbit o una activitat per a l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de polítiques, tenint en compte la manera en què les diverses actuacions, situacions i necessitats afecten les dones. La perspectiva de gènere permet de visualitzar dones i homes en llur dimensió biològica, psicològica, històrica i cultural, i també permet de trobar línies de reflexió i d'actuació per erradicar les desigualtats. (Llei 17/2015, Art.2).

c) Transversalitat de la perspectiva de gènere i de les polítiques d'igualtat

Aplicació de la perspectiva de gènere a totes les actuacions, a tots els nivells i a totes les etapes, reconeixent el valor que aporten dones i homes i aplicant de manera positiva els canvis necessaris per a millorar la societat i respondre a les realitats, les oportunitats, les necessitats i les expectatives des dos sexes. (Llei 17/2015, Art.3).

d) Diversitat i discriminació múltiple

Ens referim a la diversitat com a tret característic de les identitats i realitats que viuen les dones, que prenen múltiples formes en funció d'altres elements més enllà del sexe. Alguns dels factors que tenen més importància l'hora de definir la diversitat són de caire cultural, ètnic,

socioeconòmic, funcional, d'orientació sexual i d'edat. Conceptualment la diversitat no implica desigualtat ni discriminació, sinó únicament heterogeneïtat. Tot i així, i de la mateixa forma que succeeix amb el sexe, la resta de categories també ordenen la societat de forma jeràrquica, atorgant a les persones estatus valorats socialment com a superiors o inferiors. En aquest sentit es parla de discriminació múltiple com a: situació en què una dona, pel fet de pertànyer a altres grups que també solen ésser discriminats, pateix formes agreujades i específiques de discriminació. (Llei 17/2015, Art.2).

1.2. Estructura del pla local d'igualtat d'Olesa de Montserrat

El Pla Local d'Igualtat de Gènere s'elabora amb la voluntat de donar continuïtat i consolidar les polítiques d'igualtat desenvolupades al municipi des de l'any 2005, que ja s'han anat vehiculant mitjançant els Plans d'Igualtat previs.

Realitzada l'avaluació del Pla Local d'Igualtat (2018-2021), el present Pla s'estructura en dues parts, que corresponen a dues fases diferents d'elaboració, ja que per a què el Pla d'Igualtat sigui una eina eficaç i respongui de forma exhaustiva a la realitat del municipi, són necessàries aquestes dues parts i l'encaix entre ambdues.

- El **diagnòstic**, que recull la situació actual del municipi en clau d'igualtat de gènere i on s'analitzen els principals problemes i necessitats en diferents àmbits de la vida social i de la política municipal.
- El **pla d'acció**, que constitueix el full de ruta de les polítiques d'igualtat dels pròxims anys i inclou la definició dels òrgans que executaran el Pla, el funcionament intern i el detall de les actuacions.

2. MARC NORMATIU

Les polítiques públiques d'igualtat de gènere conformen un conjunt d'accions que busquen garantir l'efectivitat dels principis d'igualtat i no discriminació per a les dones i incidir en la visibilitat i el reconeixement de la igualtat de gènere. Aquestes polítiques amplien el marc d'anàlisi en el que es donen les desigualtats associades al gènere, atès que és el mateix sistema sexe/gènere que estableix les categories home/dona i els atribueix rols diferenciats i jerarquititzats, el que també subordina i exclou a les persones que no encaixen o s'identifiquen amb el model cisheteronormatiu.

En aquest apartat es presenta el marc normatiu des d'on es desenvolupen les polítiques d'igualtat de gènere.

2.1. Introducció a les polítiques d'igualtat

Les **polítiques d'igualtat** entre dones i homes tenen un llarg recorregut i han passat per diferents etapes durant les darreres dècades. En un inici, tenien com a objectiu redreçar les desigualtats de tracte i l'exclusió de les dones en l'exercici d'alguns drets, com ara el dret a vot o l'accés a certes professions, garantint així la igualtat en el marc jurídic. Posteriorment, a la dècada dels 80, es va constatar que la igualtat de tracte a nivell jurídic no garantia la igualtat real, ja que homes i dones continuaven sense gaudir de les mateixes oportunitats. En aquest context es van impulsar les polítiques d'igualtat com un àmbit d'actuació específic, i els plans d'igualtat van constituir l'eina principal per al seu desenvolupament. Però aquest enfocament sectorial va esdevenir també insuficient per abordar un fenomen tant multidimensional, estructural i resistent al canvi, com és la igualtat de gènere¹.

Amb aquestes limitacions com a punt de partida, a la IV Conferència Mundial sobre les Dones de Nacions Unides celebrada l'any 1995 a Beijing es va definir la **transversalitat de gènere** (en anglès *gender mainstreaming*) com l'estratègia més adequada per l'avenç en la incorporació del principi d'igualtat entre dones i homes en les polítiques públiques. Aquesta nova estratègia pretenia fer un salt qualitatiu respecte les polítiques sectorials d'igualtat, sovint adreçades a les dones, per centrar-se en els processos i les institucions on aquesta desigualtat es produeix².

En aquest sentit, s'ha utilitzat el terme "transversalitat de gènere" en referència a l'estratègia que incorpora la perspectiva de gènere a totes les polítiques i actuacions públiques, de forma transversal en tota l'Administració Pública

¹ Alfama, E. i Alonso, A (2015). "Las políticas de género en la administración pública. Una introducción." A *Pertsonak eta Antolakunde Publikoak kudeatzeko Euskal Aldizkaria / Revista Vasca de Gestión de Personas y Organizaciones Públicas*, n.8, pp.24-4

² Alfama, E. i Cruells, M. (2011). *Evaluación y políticas transversales: el caso de las políticas de género*. X Congreso AECPA.

2.2. Marc legal de les polítiques d'igualtat

A Catalunya, els Plans d'Igualtat es recolzen principalment en dues lleis: la Llei Orgànica, 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes i la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes.

Llei Orgànica, 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

L'aprovació d'aquesta llei per part del govern espanyol l'any 2007 va representar un gran avenç pel que fa al compromís polític amb la igualtat entre dones i homes. Una de les novetats més importants d'aquesta llei radica en la previsió de polítiques actives per fer efectiu el principi d'igualtat. Parteix d'una concepció transversal del principi d'igualtat, que implica necessàriament diversos àmbits de l'ordenament de la realitat social, cultural i política.

L'**Article 14** de la llei estableix els **criteris generals d'actuació dels poders públics**, a nivell estatal, autonòmic i local:

1. El **compromís amb l'efectivitat del dret** constitucional d'igualtat entre dones i homes.
2. La **integració del principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats en el conjunt de les polítiques** econòmica, laboral, social, cultural i artística, amb la finalitat d'evitar la segregació laboral i eliminar les diferències retributives, així com potenciar el creixement de l'empresariat femení a tots els àmbits que compregui el conjunt de polítiques i el valor del treball de les dones, incloent el domèstic.
3. La col·laboració i cooperació entre les diferents administracions públiques en l'aplicació del principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats.
4. La **participació equilibrada** de dones i homes a les candidatures electorals i en la presa de decisions.
5. L'adopció de les mesures necessàries per a l'**eradicació de la violència de gènere**.
6. La consideració de les singulars dificultats en què es troben les dones de **col·lectius especialment vulnerables**, per a les quals els poders públics podran adoptar, igualment, mesures d'acció positiva.
7. La protecció de la maternitat.
8. L'establiment de **mesures que assegurin la conciliació** laboral i de la vida personal i familiar de les dones, així com el foment de la corresponsabilitat.
9. El foment d'**instruments de col·laboració** entre les diferents administracions públiques i agents socials, les associacions de dones i altres entitats privades.
10. El foment de l'**efectivitat del principi d'igualtat** entre dones i homes a les relacions entre particulars.
11. La **implantació d'un llenguatge no sexista** en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques.
12. Tots els punts en aquest article s'han de promoure i integrar de la mateixa manera en la política espanyola de **cooperació internacional** per al desenvolupament.

Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes

Aquesta llei, aprovada el mes de juliol de 2015 al Parlament de Catalunya, apropa i acota les competències en matèria d'igualtat, de forma complementària a la Llei Orgànica 3/2007.

L'**Article 3** de la llei estableix els principis pels quals totes les polítiques i actuacions dels poders públics han de regir-se:

1. Transversalitat de la perspectiva de gènere i de les polítiques d'igualtat de gènere.
2. Equilibri entre el treball de mercat i el treball domèstic i de cura de persones i coresponsabilitat en el treball.
3. Eradicació de la violència masclista.
4. Apoderament de les dones.
5. Democràcia paritària i participació paritària de dones i homes en els afers públics.
6. Visibilització i reconeixement de la perspectiva de les dones.
7. Justícia social i redistribució de la riquesa.
8. Ús no sexista ni estereotipat del llenguatge.

Més concretament, l'Article 6, les funcions que corresponen als ens locals de Catalunya:

- a) **Estudiar i detectar les mancances i les necessitats de les dones**, comptant amb la col·laboració de les associacions de dones.
- b) **Sensibilitzar la població sobre les causes de la violència masclista i impulsar actuacions i campanyes de prevenció** i posar a disposició de la població els serveis d'atenció necessaris per a les persones que pateixen les diverses manifestacions de la violència masclista.
- c) Atendre, informar i orientar les dones sobre programes i recursos per a facilitar l'exercici efectiu de llurs drets, i sensibilitzar homes i dones en termes d'igualtat de drets i deures.
- d) Crear i adequar els mecanismes necessaris per a **integrar la transversalitat de la perspectiva de gènere** en llurs actuacions polítiques.
- e) Establir les condicions de **formació i capacitat del personal** a llur servei.
- f) **Dissenyar, aprovar, executar i avaluar els plans d'igualtat** a què fa referència aquesta llei que afecten els ens locals.
- g) **Fomentar l'autonomia personal i econòmica** de les dones i impulsar l'ocupació femenina.
- h) Fomentar la presència de dones en els òrgans de participació i en els espais de presa de decisions.
- i) **Donar suport als grups feministes** i a les entitats de defensa dels drets de les dones, i impulsar-ne la participació en el disseny, l'elaboració, el desenvolupament i l'avaluació de les polítiques d'igualtat i de transversalització de gènere.
- j) Adequar i mantenir **estadístiques actualitzades que permetin un coneixement de la situació diferencial de dones i homes** en els diferents àmbits d'intervenció local.
- k) Dissenyar i aplicar **polítiques destinades a eradicar les desigualtats** i les explotacions de les dones en tots els àmbits locals d'intervenció.
- l) Complir-ne qualsevol altra que li atribueixi la legislació vigent.

3. METODOLOGIA

El Pla Local d'Igualtat s'ha elaborat mitjançant un enfocament combinat de metodologies qualitatives i participatives.

3.1. Enfocament qualitatiu, quantitatiu i participatiu

Les **metodologies participatives** s'orienten a incloure els agents implicats –en aquest cas, el cos tècnic municipal i el teixit associatiu i de dones del municipi– en la definició del problema, les necessitats i les accions que hi poden donar resposta. Es tracta d'una perspectiva de treball centrada en la realitat concreta i descrita per les mateixes persones i que posa l'èmfasi en el paper de les persones implicades en la definició de les accions que inclourà el Pla local. Així, s'aconsegueix una estratègia que fomenta la implicació i corresponsabilitat tècnica, l'apropiació de les polítiques públiques, l'empoderament del cos tècnic municipal com a agent de canvi, i la transversalitat de les polítiques d'igualtat en la seva definició col·lectiva.

Les **metodologies qualitatives** permeten adquirir una comprensió més detallada sobre les necessitats de la ciutadania, el cos tècnic i el teixit associatiu de cara a la identificació de les necessitats en matèria de polítiques d'igualtat, així com les possibilitats que ofereixen les accions que s'estan desenvolupant des de les diferents àrees municipals.

Les dades primàries aixecades mitjançant metodologies qualitatives es complementen amb l'**anàlisi quantitatiu** dels indicadors disponibles. Aquestes dades, provinents de l'Ajuntament o de fonts supramunicipals, ofereixen una aproximació numèrica a la situació de les dones en les diferents àrees vitals.

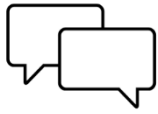
3.2. Tècniques de recollida de la informació

La metodologia de treball utilitzada inclou les següents tècniques de recollida d'informació:

ANÀLISI DOCUMENTAL

S'analitza el conjunt de la documentació i dades generades en relació a la situació en matèria d'igualtat. És en aquesta cerca documental en què es tenen en compte les diferents dades quantitatives i qualitatives que s'incorporaren a la diagnosi. Entre altres, s'han analitzat les memòries i plans operatius anuals de diversos departaments, la memòria de 2020 del SIAD, el catàleg d'activitats educatives 2021-2022, el Pla local de salut i el Protocol local per l'abordatge integral de la violència masclista.

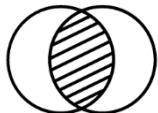
GRUPS FOCALS

Els grups focals són una modalitat tipus d'entrevista grupal que té en compte algunes característiques que tenen a veure amb el control de variables i la inclusió de perfils heterogenis de les persones que formen part de la població vinculada al fenomen estudiat (incloent, per exemple, diferents orígens, nivells socioeconòmics, edat, etc.). L'interès d'un grup focal rau, precisament, en els elements explicatius que emergeixen en la discussió entre diverses persones que comparteixen diferents aproximacions sobre un mateix fenomen.

A través d'aquests grups focals s'han pogut conèixer les diferents experiències, percepcions i punts de vista d'aquestes persones amb relació a:

- Compromís amb la igualtat de gènere
- Violències masclistes
- Coeducació i transmissió d'una cultura igualitària
- Salut, drets sexuals i reproductius
- Treball productiu i reproductiu
- Espai públic, mobilitat i participació

S'han dut a terme 3 grups focals durant el mes de setembre, els dies 21 i 28, al Casal Cívic i Comunitari d'Olesa de Montserrat. Concretament, s'han realitzat dos grups focals amb ciutadania i un grup focal amb entitats.

SESSIONS INTERSECTORIALS

Les sessions intersectorials són espais de treball que reuneixen diferents agents tècnics vinculats a les polítiques d'igualtat. En tant que les polítiques d'igualtat afecten de forma transversal la societat, cal que les diferents àrees municipals incorporin la igualtat en la seva tasca diària. La potencialitat de les sessions intersectorials és, precisament, que ja la planificació en igualtat compti amb tots els agents implicats.

Per tal de recollir informació diagnòstica es va celebrar una sessió intersectorial al mes d'abril de 2022, de 10 a 11:30 hores, on hi van participar diverses àrees i departaments municipals.

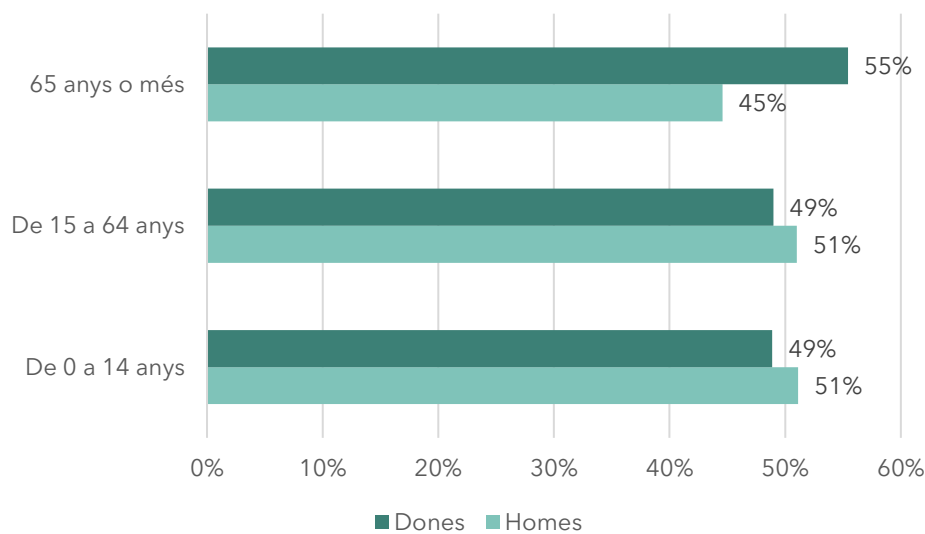
Bloc II. Diagnosi

1. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

En aquest apartat es realitza una fotografia del municipi i es contextualitza la realitat d'aquest en relació a les característiques poblacionals, com ara el percentatge d'homes i dones, l'edat, l'origen i el nivell d'estudis i la realitat socioeconòmica.

Olesa de Montserrat, l'any 2021, compta amb una **població total de 24.132 persones**, 12.071 dones i 12.061 homes. Si s'analitzen les dades de la població per edat i gènere, es posa de manifest que el gruix poblacional es situa entre els 15 i 64 anys i, a partir dels 65 anys és la franja on hi ha una major prevalença de dones.

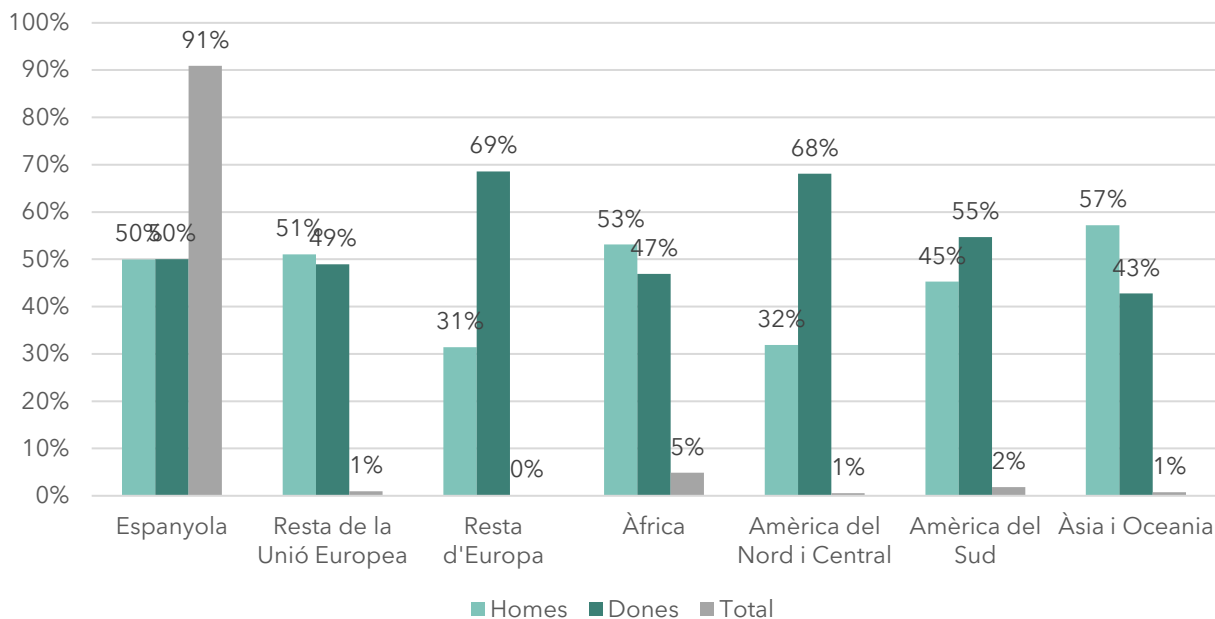
Gràfic 1. Població segons grups d'edat i sexe, 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Pel que fa a l'origen i procedència dels i les habitants d'Olesa de Montserrat, la majoria de persones que resideixen al municipi són espanyoles (91%). Per tant, **el 8% de la població és d'origen estranger**. El nombre de dones i homes d'origen estranger segueix una tendència similar a la del conjunt de població olesana (50% d'homes i 50% de dones). Tot i això, si s'observen les dades segons el continent de procedència, s'observa que en les persones originàries d'Àfrica hi ha un 6% d'homes més que de dones, similar a les procedents d'Àsia i Oceania, on hi ha un 7% més d'homes que de dones. En el cas de les persones procedents d'Amèrica del Sud i d'Amèrica del Nord i Central, s'observa una major prevalença de dones (9% i 36% respectivament).

Gràfic 2. Distribució per sexe de la població olesana, segons procedència, 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

En relació al nivell socioeconòmic de la població olesana, la **renda bruta familiar** per persones de 16 anys i més es situa en els **20.642 €**, lleugerament més elevada que la comarcal (20.364 €)³.

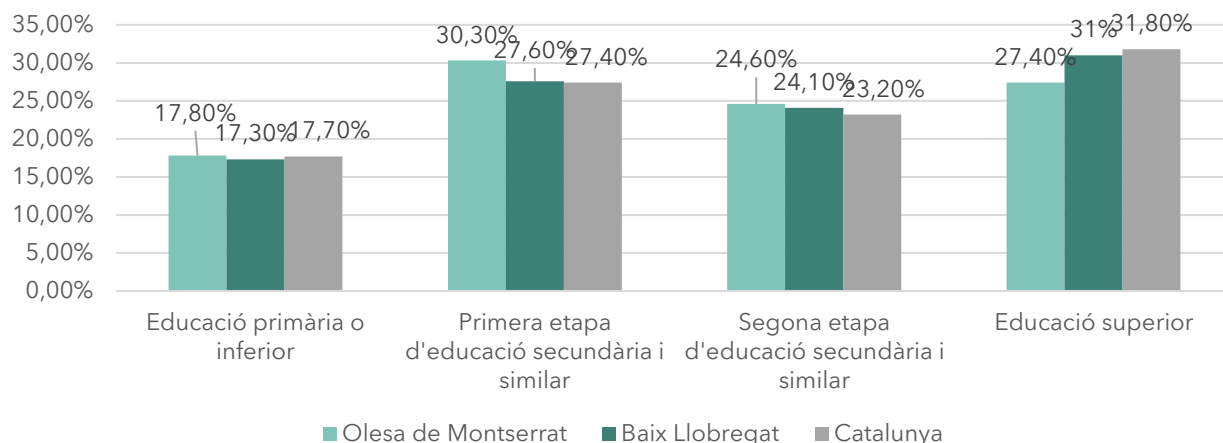
Pel que fa a la **taxa d'atur**, al desembre de 2021 es situava en un **11,48%**. Pels homes, la taxa es concreta en un 9,14% i, en dones, la taxa augmenta situant-se en un 14,04%. A la comarca del Baix Llobregat, la taxa d'atur és força més baixa (9,63%), tot i que també presenta diferències entre homes (7,83%) i dones (11,58%)⁴.

Per últim, el gràfic 3 mostra el **nivell d'estudis assolit** per la població olesana, segons les dades de 2019.

³ Dades extretes del Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Diputació de Barcelona.

⁴ Programa Hermes, Diputació de Barcelona.

Gràfic 3. Població segons nivell de formació assolit, 2019

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Com podem observar, les dades mostren un percentatge lleugerament major de persones amb estudis d'educació primària o inferior i de secundària respecte les dades comarcals i catalanes, mentre que se situa força per sota pel que fa a l'educació superior.

2. COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT DE GÈNERE

Aquest apartat inicial recull el grau de compromís de l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat amb la igualtat de gènere, a través de l'anàlisi de diferents qüestions com ara el desenvolupament d'aquestes polítiques en el municipi, la seva estructura i articulació i, per últim, el grau de transversalització de la perspectiva de gènere en el sí del consistori.

2.1. Estructura de les polítiques d'igualtat de gènere

A Olesa de Montserrat, les polítiques d'igualtat de gènere es desenvolupen des del **Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+**, que depèn del Servei d'Acció Comunitària i Benestar, a l'Àrea de Serveis Personals i compta amb una regidoria pròpia, la **Regidoria de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+**, quelcom que denota un compromís polític i tècnic per la lluita contra les desigualtats per raó de gènere.

Pel que fa als **recursos humans**, el Servei compta amb una Cap de servei, una Cap de departament, un agent d'igualtat, i una administrativa. A més, es compta amb personal extern pels serveis d'atenció (SIAD i SAI), concretament, el SIAD compta amb una jurista, una advocada d'adultes i una advocada infanto-juvenil; i el SAI compta amb un tècnic LGTBIQ+.

Respecte als **recursos econòmics**⁵, tal com s'observa al gràfic, aquests han anat augmentant any rere any, situant-se als 163.891,49 € l'any 2021, destacant especialment el creixement entre els anys 2018 i 2019.

Gràfic 4. Evolució del pressupost 2017-2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les memòries del Departament.

2.1. Contextualització del desenvolupament de les polítiques d'igualtat de gènere

Des de l'any **2005**, l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat ha impulsat accions a favor de la igualtat de gènere, a través d'accions de sensibilització i amb la posada en marxa d'un servei d'assessorament jurídic per a dones. Tres anys després, al 2008, es duu a terme una diagnosi de la situació d'igualtat de gènere al municipi per a elaborar el primer **Pla d'Igualtat de Gènere (2009-2012)**.

L'aprovació d'aquest primer Pla d'Igualtat de Gènere va permetre el desenvolupament de diverses polítiques d'igualtat, vehiculades a través de la creació del Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD)- Servei d'Atenció a les Dones (SIAD) **La Teixidora**, l'any 2009. Des de la seva creació, La Teixidora ha esdevingut un **espai de referència per les dones olesanes** i per a les dones que viuen o han viscut violència masclista, ja que ofereix de forma gratuïta un servei d'assessorament jurídic i psicològic, amb personal tècnic especialitzat.

Més endavant, l'any 2014 entra en vigència el Pla Local Operatiu d'Igualtat per tal de continuar vehiculant les polítiques d'igualtat de gènere municipals, que va ser avaluat i que ha anat desenvolupant-se anualment.

⁵ El pressupost inclou les subvencions a projectes, i els Capítols II i IV.

Per últim, l'any 2018 s'aprova el **Pla Local d'Igualtat (2018-2021)** com a instrument operatiu i estratègic sota el qual es desenvoluparan les polítiques d'igualtat que, a més, es desenvolupa tenint en compte les múltiples discriminacions que poden patir les dones (per raó de gènere però també per raó d'origen socioeconòmic i cultural, diversitat sexual o diversitat funcional, entre altres).

El Pla Local d'Igualtat (2018-2021) també ha estat avaluat, per tal d'identificar aspectes de millora i aspectes facilitadors de cara al desenvolupament del present Pla.

Per últim, l'Ajuntament compta amb un **Pla d'Igualtat Intern**, que compta amb una Comissió de Seguiment, i un **Reglament de Règim Intern per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de tot tipus de discriminacions i/o assetjaments dins de l'àmbit laboral**.

Tal com preveu el Pla d'Igualtat Intern, l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat realitza **formacions periòdiques en perspectiva de gènere**, promovent així la transversalització de la perspectiva de gènere a tot l'ens municipal i participa de les formacions que promou el Consell Comarcal del Baix Llobregat i la Generalitat de Catalunya.

2.2. Grau de transversalitat de la perspectiva de gènere dins de l'Ajuntament

L'anterior Pla Local d'Igualtat desplega un seguit d'actuacions per promoure la transversalització de la perspectiva de gènere. A través de l'avaluació d'aquest Pla, s'ha pogut constatar que s'ha treballat estretament amb diversos departaments, especialment els de Salut Pública, Joventut i Esports. Pel que fa al Departament de Joventut, es destaca que s'ha fet una gran feina incorporant la perspectiva de gènere a totes les actuacions que impulsa, com els tallers i les accions del Projecte Connecta't⁶.

Ahora, des del Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ s'ha fet difusió de les diverses guies existents, desenvolupades per la Diputació de Barcelona o la Generalitat de Catalunya, sobre la inclusió de la perspectiva de gènere i LGTBIQ+ a les diferents àrees i departaments municipals.

Necessitats detectades

Al treball de camp s'han identificat algunes necessitats referents a la transversalització de la perspectiva de gènere. Principalment, s'apunta a la sobrecàrrega de l'equip tècnic, degut a la manca de recursos tècnics suficients que dificulta, a més, la col·laboració en actuacions que no són pròpies de l'àrea. En aquesta línia, s'apunta a la **necessitat de fomentar una major coordinació i comunicació interdepartamental**, millorant l'eficiència de l'actuació municipal i incrementant les sinergies ja existents. A més, tot i que ja s'han fet algunes formacions en perspectiva de gènere, es destaca la **necessitat de seguir formant a l'equip tècnic i als i les professionals municipals**, ja que de vegades es detecten resistències a l'hora d'incorporar la perspectiva de gènere.

⁶ Per a més informació, veieu l'apartat 5. Salut, drets sexuals i reproductius.

“Sobretot falta consciència del problema i formació, molta formació. El problema que em trobo és que hi ha unes resistències molt fortes per part dels homes, a tots els nivells, per no perdre els nostres privilegis”. (Entrevista a agents clau)

Des de la ciutadania, la diagnosi és molt similar: hi ha persones que ressalten i celebren l'increment d'accions per la igualtat, des de que el consistori compta amb una regidoria pròpia, tot i que consideren que encara cal impulsar-les més i desenvolupar accions continuades durant tot l'any.

2.3. Jornades internacionals

L'Ajuntament d'Olesa de Montserrat, juntament amb les entitats i associacions del municipi, organitza jornades anuals de sensibilització al voltant de les diades internacionals, com el Dia Internacional de les Dones (8M) o el Dia Internacional per a la Erradicació de les Violències Masclistes (25N), així com en diades referents a la salut de les dones⁷.

Imatge 1. Cartelleria pel 8M d'Olesa de Montserrat de 2021 i 2022.

Font: Ajuntament d'Olesa de Montserrat

La jornada de commemoració del 8M de 2022 va comptar amb la organització de diverses activitats i accions, com el mercat ambulant del Punt Lila, el taller *Llibertat. Allibera't. Estampa el teu pit.*, el *Passeig de l'art de la dona olesana*, l'activitat *Les treballadores de la llar també comptem! Coneixem els nostres drets* i l'exposició *Detectant el masclisme*, entre moltes altres.

⁷ Per exemple, pel Dia Internacional de Lluita Contra el Càncer de Mama (19 d'octubre).

Pel que fa a la commemoració del 25N, l'any 2021 es va dur a terme una acció de sensibilització sobre les múltiples manifestacions de la violència masclista, parant especial atenció a les noves formes de violència introduïdes a la Llei 17/2020. A més, es van programar diverses activitats, com la *Performance antimasclista* o el Taller d'Art *Collage Antimasclista*.

Des dels equipaments municipals també es desenvolupen accions per les Diades Internacionals. Per exemple, des del Casal Cívic i Comunitari d'Olesa de Montserrat s'organitzen exposicions, reculls de llibres i contes amb perspectiva de gènere, es va dibuixar un llaç lila a l'entrada de l'equipament on les persones que hi acudien podien deixar un missatge, es fan reculls crítics de lletres de cançons amb connotacions masclistes per tal de visibilitzar-les, o els debats amb perspectiva de gènere a partir de contes o exemples dins el programa infantil *Jugar i Descobrir*.

L'Ajuntament també organitza activitats al voltant de les diades pels drets LGTBIQ+, com el Dia Internacional contra la LGTBIfòbia, commemorat el 17 de maig, el Dia Internacional per l'alliberament LGTBIQ, commemorat el 28 de juny, el Dia de la Visibilitat Trans*, commemorat el 31 de març o el Dia de la Visibilitat Bisexual, commemorat el 23 de setembre.

Necessitats detectades

Pel que fa a la percepció de la ciutadania que ha participat al treball de camp sobre les celebracions internacionals, es detecten alguns casos de dones que no han participat mai de les jornades més emblemàtiques del moviment feminista (8M i 25N), tot i que sí que s'han assabentat que es feia alguna acció per a commemorar-les perquè han vist cartells al municipi. Segons comenten aquestes dones, el no sentir-se interpellades i el fet de tenir altres activitats a fer aquell mateix dia són les raons per les quals no hi participen.

D'altra banda, hi ha dones que tenen la percepció la programació és reduïda i només se centra en la lectura del manifest i alguna acció concreta, quelcom que pot indicar la necessitat d'incrementar les accions de difusió realitzades al voltant de la commemoració de les diades:

*“Només fan un manifest, intentant agrupar diferents col·lectius per tal que s'afegeixin a la lectura i, algun cop, un concert i ja està. Ho fan una mica perquè toca”.
(ciutadania)*

Tot i això, es posa en valor la feina realitzada des de les entitats i el fet que l'Ajuntament es sumi a les actuacions que es realitzen. Entre elles, es destaca especialment la performance realitzada el 25 de novembre de 2021, on es van reunir més de 70 dones per recordar les víctimes de violència masclista d'aquell any.

3. VIOLÈNCIES MASCLISTES

Pel que fa a la prevenció i abordatge de les violències masclistes, el municipi d'Olesa de Montserrat compta amb un **Protocol Local d'Abordatge integral de la violència masclista (2017)**, que permet la coordinació interdisciplinària des de l'àmbit municipal i supramunicipal per tal de poder desenvolupar una acció de prevenció, protecció i rehabilitació de les dones així com dels seus fills i filles. Aquest contempla diversos tipus de violència masclista com la violència física, la psicològica, la econòmica i la violència sexual i els abusos sexuals; i aplica a diversos àmbits on es pot manifestar la violència masclista com l'àmbit de la parella, el familiar, el social i comunitari (agressions sexuals, assetjament sexual, tràfic i explotació sexual de dones i nenes, mutilació genital femenina o risc de patir-la, matrimonis forçats, violència derivada de conflictes armats i violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones) i el laboral (assetjament sexual i per raó de sexe).

Així mateix, El Protocol defineix una **Xarxa Local d'Actuació**, formada pels serveis i institucions que hi poden intervenir i que, alhora, conformen el circuit d'actuació per prevenir i abordar la violència masclista. Aquesta Xarxa Local d'Actuació es fa operativa mitjançant una **Comissió Tècnica**, òrgan responsable de dinamitzar la Xarxa i de revisar periòdicament el funcionament del Protocol, reunint-se com a mínim 4 vegades l'any i de fer el seguiment dels casos mensualment o sempre que sigui necessari. Entre els agents que hi participen s'hi pot trobar el Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ com a coordinador de la Comissió Tècnica, la Policia Local, Mossos d'Esquadra, el CAP, CAS, SIAD, Serveis Socials, SIE, Serveis de Joventut, serveis educatius (llars d'infants, CEIP i IES), Hospital i Promoció Econòmica.

D'altra banda, el Protocol estableix el Circuit Local d'Actuació, que es defineix com la representació gràfica del model d'intervenció, deixant palès la necessitat del treball en xarxa. Els eixos d'actuació són: Eix de prevenció, eix de detecció, eix d'atenció i eix de recuperació.

D'altra banda, recentment, l'ajuntament s'ha adherit al **Protocol de Seguretat Contra les Violències Sexuals en Entorns d'Oci** amb l'objectiu d'oferir una resposta més eficient i eficaç front aquestes violències. El Protocol no només inclou les violències sexuals vers les dones sinó també vers les persones LGTBIQ+.

A més, recentment s'ha aprovat el **Protocol Marc de Dol en cas de Femicidi a Olesa de Montserrat**, un Protocol que preveu les actuacions a implementar en cas de femicidi al municipi que engloba accions de rebuig institucional, accions de suport psicosocial a les famílies i accions en l'àmbit educatiu. Alhora, el Protocol estableix circuits de comunicació amb cada servei municipal que pugui intervenir en alguna de les accions a desenvolupar.

L'any 2019, el municipi es va adherir a la Xarxa de Municipis LGTBIQ+ i ha creat el Servei d'Atenció Individual (SAI) que ofereix informació i acompanyament a persones LGTBI, atenent també casos d'lgfbifòbia. A més, regularment, es fa difusió del servei.

També s'han instal·lat **Punts Lila/SAI** als patis dels instituts, a la piscina d'estiu, a la Festa Major, al Mercat Ambulant i a la festa de Santa Oliva, amb l'objectiu d'esdevenir serveis de prevenció i resposta sobre les violències masclistes i lgtbifòbiques, una acció que es mantindrà i ampliarà en properes festivitats. El Punt Lila, a més, dona informació dels recursos municipals existents al municipi adreçats a dones i persones LGTBIQ+.

Imatge 2. Material divulgatiu del Punt Lila instal·lat a l'Escorxador per al Concert jove del 27N (2021)

Font: Memòria 2021 del Dep. De Gènere, Feminismes i LGTBIQ+

L'any 2021, el Punt Lila va atendre 111 persones, de les quals el 83% foren dones i el servei va rebre una molt bona valoració per part de la ciutadania que s'hi va adreçar.

La difusió tant dels Punts Lila com del Protocol Local d'Abordatge integral de la violència masclista s'ha materialitzat en un **material divulgatiu** que dona informació sobre com procedir si algú pateix o observa una agressió, i inclou diversos eslògans com els de “No tolerem actituds masclistes ni lgtbifòbiques”, “No em toquis si no t'he donat permís”, “Assetjar no és lligar” o “Només sí és sí”.

Aquest any 2022, a més, s'ha divulgat un nou material adreçat a la ciutadania sota el lema “**Olesa és feminista**”, que dona informació sobre el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD - La Teixidora) i el Servei d'Atenció Integral (SAI).

Imatge 3. Díptic del SIAD La Teixidora

DEPARTAMENT DE GÈNERE, FEMINISMES I LGTBIQ+
SIAD - LA TEIXIDORA

OLESA ES FEMINISTA

SIAD - LA TEIXIDORA - SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES
És un servei gratuït adreçat a les dones d'Olesa de Montserrat que ofereix **atenció psicològica, assessorament jurídic i atenció psicopedagògica als fills i filles víctimes de la violència masclista.**

ALARMES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA
ESTÀS PATINT ALGUNA D'AQUESTES SITUACIONS?
Controla el teu mòbil, el correu electrònic o el whatsapp?
No vol que surtis amb els teus amics o amigues?
Et parla malament o t'insulta?
T'empeny o et pega?
No et deixa vestir com tu t'agrada?
Insisteix a mantenir relacions sexuals encara que tu no vulguis?
T'amenaça de fer mal a la teva família o de prendre't els fills o filles?
Et truca continuament o t'envia missatges per saber on ets?
Et menysprea o t'intimida?
Et deixa en ridícul davant d'altres persones?
No vol que treballis o estudis?
Et fa sentir que tot ho fas malament i que no serveixes per a res?
T'obliga a fer coses que no vols?
Tens por de les seves reaccions?

SI HAS RESPONST QUE SÍ A ALGUNA D'AQUESTES PREGUNTES, POSA'T EN CONTACTE AMB NOSALTRES

LA TEIXIDORA 93 778 00 50 - ext. 4 Salvador Casas, 3 cird@olesademontserrat.cat	POLICIA LOCAL* 93 778 31 31
LÍNIES D'ATENCIÓ A LES DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA* 900 900 120 i 016 900900120@gencat.cat	MOSSOS D'ESQUADRA* 112 601 001 122 (whatsapp)

Tots els serveis són gratuïts i confidencials
*Disponibles 24h

Ajuntament d'Olesa de Montserrat **és igualtat**

Pacto de Estado Generalitat de Catalunya Diputació de Barcelona Ajuntament d'Olesa de Montserrat

Font: Ajuntament d'Olesa de Montserrat

A més, els fulletons informatius per difondre els serveis del SIAD La Teixidora es tradueixen en diversos idiomes per facilitar l'accés a la informació a totes les ciutadanes d'Olesa de Montserrat. D'altra banda, mensualment es fa difusió del servei a la ràdio Olesa Ràdio.

Pel que fa al funcionalment del Servei d'Informació i Atenció a les Dones (**SIAD La Teixidora**), la tècnica del Dep. de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ realitza la primera acollida on es deriven els casos a altres departaments i serveis municipals. A més, s'ofereix un servei psicològic de 70 hores mensuals i un servei psicopedagògic de 30h mensuals, així com un servei jurídic de 20 hores mensuals. A banda de les dones que accedeixen directament al SIAD, també s'atenen dones derivades d'altres serveis municipals, com Serveis Socials.

Tot això es coordina mitjançant el Circuit Municipal de violència masclista a través de reunions, actes i formacions, entre altres. Referent al **Circuit municipal de violència masclista**, en aquest hi participen el CAP (treballadora social, infermera, doctora i treballadora socials del CAS), la Policial Local, el GAV dels Mossos d'Esquadra, el SIAD, Serveis Socials Bàsics, Promoció Econòmica i el SIE de Sant Feliu; i s'entén com un espai de coordinació interdisciplinar per als serveis municipals que atenen dones en situació de violència masclista i es reuneix el tercer dijous de cada mes. A més, es revisen i proposen canvis i millores als serveis oferts des del circuit mensualment.

L'any 2020, el SIAD La Teixidora va atendre un total de 102 dones i 10 homes, passant pel circuit un total de 32 casos. El canal d'entrada principal al servei va ser per iniciativa pròpia, seguit del CAP i de la Policia Local. La majoria de persones ateses eren de nacionalitat espanyola i amb estudis de Batxillerat i FP. La principal forma de violència detectada fou la violència psicològica, en un 39% dels casos treballats.

El **SIE de Sant Feliu de Llobregat**, és un dels serveis que forma part del Circuit, i és un servei impulsat per la Generalitat de Catalunya especialitzat en l'atenció de víctimes de violència masclista. L'any 2020, va fer 118 atencions en casos d'Olesa de Montserrat (que van ser 24 casos, 2 d'ells derivats del SIAD municipal).

Olesa de Montserrat també compta amb el **Servei Telefònic d'Atenció i Protecció per a Víctimes de violència de gènere (ATENPRO)**, un dispositiu d'atenció immediata les 24h del dia, tots els dies de l'any. Aquest és un servei prestat per la Creu Roja. Segons les últimes dades disponibles, l'any 2017 van fer ús del servei 13 dones, 15 dones l'any 2018 i 15 dones l'any 2019. L'any 2020, foren 17, de les quals 10 ja eren usuàries l'any anterior.

Des del Casal Cívic i Comunitari d'Olesa de Montserrat, s'han afegit al segell **Aquí no caben les violències masclistes**, una iniciativa de la Generalitat de Catalunya que cerca identificar espais lliures de violències masclistes. Actualment, al Casal s'hi està duent a terme una diagnosi per tal d'identificar el perfil de persones usuàries i les seves necessitats. A més, l'equip de professionals que treballen al Casal van rebre una formació l'any 2019 i es va fer un taller amb les dones usuàries per tal de posar en valor les seves vivències i generar espais de sororitat entre dones.

Necessitats detectades

L'equip tècnic municipal i els agents clau entrevistats manifesten que encara avui **costa identificar les formes de violència masclista menys visibles**, que sovint es normalitzen i no es perceben com a formes de violència. A tot això, se sumen les dificultats de moltes dones per reconèixer i denunciar que es troben en aquesta situació.

Ahora, es comenta que **fan falta mitjans de resposta ràpida davant les violències masclistes i més formació a les persones que treballen directament amb la ciutadania**. Es posa l'exemple dels recursos d'acollida públics, que van lligats a un procés administratiu complex i poc àgil.

També en relació a l'abordatge, es fa esment a la necessitat de les persones que treballen fent **atenció al públic** de disposar de **protocols d'actuació en cas de trobar-se possibles casos de violència masclista**, per tal que tothom qui treballa amb la ciutadania sàpiga com actuar davant d'un cas o sospita de violència masclista.

A més, s'anomena la importància de **disposar d'espais que es percebin com a segurs per a la ciutadania** a l'hora d'explicar casos de violència masclista. L'equip tècnic anomena específicament la comissaria de la Policia Local, ja que es percep com un espai massa rígid i sense possibilitats de deixar les criatures, quelcom que dificulta poder explicar o denunciar casos de violència en òptimes condicions.

Una altra qüestió que s'apunta al treball de camp és a la **situació de vulnerabilitat de les dones grans**. Segons indica l'equip de professionals, aquestes dones sovint manifesten sentir-se

controlades pels seus marits degut a que depenen econòmicament d'ells, un fet que també relaten les professionals en relació a la situació de moltes dones d'origen migrant. A més, la majoria de dones grans que han participat al treball de camp desconeixen l'existència del SIAD La Teixidora i dels serveis que ofereix.

Les dones grans coincideixen en que moltes d'elles no sempre denunciïn situacions de violència masclista perquè les pateixen des de fa molt de temps i poden haver arribat a normalitzar certes formes de violència i no identificar-les com a tal, sumat també a la dependència econòmica que sovint tenen vers l'agressor, tal com s'ha comentat.

Ahora, part de la ciutadania apunta a **la necessitat de treballar sobre les violències masclistes on-line**, una problemàtica que afecta principalment a les noies joves i que es pot manifestar amb el control del mòbil o al control de la parella a través d'aplicacions de missatgeria ràpida.

4. COEDUCACIÓ I TRANSMISSIÓ D'UNA CULTURA IGUALITÀRIA

A Olesa de Montserrat hi ha quatre escoles bressol (dues municipals i les altres dues privades), quatre centres educatius d'infantil i primària públics, tres centres concertats d'infantil, primària i ESO i dos instituts públics d'educació secundària obligatòria i postobligatòria. Es detallen a continuació:

- Llar d'Infants Escolàpies Olesa (Centre privat subvencionat. 1er cicle)
- Llar d'Infants Pública La Baldufa (Centre municipal. 1er cicle)
- Llar d'Infants Pública Taitom (Centre municipal. 1er cicle)
- Escola bressol Roda Roda (Centre privat subvencionat. 1er cicle)
- Escola Josep Ferrà i Esteva (Centre públic. Educació infantil i primària)
- Escola Puigventós (Centre públic. Educació infantil i primària)
- Escola Sant Bernat (Centre públic. Educació infantil i primària)
- Escola Mare de Déu de Montserrat (Centre públic. Educació infantil i primària)
- Escola Povill (Centre concertat. Infantil, primària i educació secundària obligatòria)
- Escolàpies Olesa de Montserrat (Centre concertat. Infantil, primària i educació secundària obligatòria)
- Escola Daina Isard Cooperativa d'Ensenyament (Centre concertat. Infantil, primària, educació secundària obligatòria i batxillerat)
- Institut Creu de Saba (Centre públic. Educació secundària obligatòria i batxillerat)
- Institut Daniel Blanxart i Pedrals (Centre públic. Educació secundària obligatòria, batxillerat, cicles formatius de grau mitjà i superior, Programa de Formació i Inserció i Itineraris de Formació Específica)

El municipi compta amb una **Xarxa socioeducativa d'Infància i Adolescència - Pla Educatiu d'Entorn (PEE)**. La Xarxa es va dissenyar al curs 2010-2011 i es va aprovar per Ple municipal l'any 2012 com a projecte comunitari. Es defineix a partir de la proposta teòrica de les Xarxes socioeducatives locals i inclou la mirada de l'**Educació 360º**. La raó per la qual el

municipi va crear aquesta Xarxa, respon a una mirada intersectorial dels agents involucrats, tant educatius com socials, enfocant-se en una mirada holística en relació a infants i joves. Més endavant, l'any 2016, des de l'Ajuntament es va decidir fusionar el Pla Educatiu d'Entorn i la Xarxa socioeducativa, ja que ambdós compartien objectius i una mateixa estructura de treball. Raó per la qual es va decidir optar per aquesta estratègia fusionada.

Actualment, hi ha 29 adhesions a la xarxa, entre els que es troben diversos centres i serveis educatius, de salut, seguretat, entitats i departaments i serveis de l'ajuntament d'Olesa de Montserrat.

Els centres educatius d'Olesa de Montserrat compten amb un **Consell Escolar de Centre**, on també hi participa l'Ajuntament mitjançant una persona designada per Decret d'Alcaldia.

Alhora, els agents educatius del municipi participen al Consell Escolar Municipal, que es regula mitjançant el Reglament del Consell Escolar Municipal. Al Reglament, s'especifica que un dels objectius del Consell és fomentar la igualtat, equitat i justícia global, des del respecte a la diversitat, així com fomentar la coeducació a tots els centres educatius, mostrant un compromís amb la promoció de la igualtat en l'àmbit educatiu.

L'Ajuntament ofereix un **Catàleg d'activitats educatives** cada curs escolar. Pel curs 2021-2022, destaca la **gran oferta d'activitats que incorporen la perspectiva de gènere**. Aquestes es concreten en:

- Caravana "La Sextruck" (1er i 2n ESO): el taller "ofereix un espai on qüestionar, experimentar, intercanviar opinions i descobrir tot allò relacionat amb les sexualitats, les afectivitats i els feminismes".
- Sexualitat: Tu Decideixes! (4rt ESO): al taller s'aborden qüestions com la "socialització de gènere i els rols sexuals, els mites i falses creences associades a la sexualitat i la identitat de gènere i les preferències sexuals per potenciar una vivència alliberadora de la sexualitat i les relacions afectives; [...] els aspectes biològics i psicològics de la sexualitat, com el coneixement del propi cos, l'autoestima, el desig i el plaer".
- Fora de Joc (2n ESO): si bé el taller no treballa específicament qüestions relacionades amb la igualtat de gènere, sí que incorpora la perspectiva, tal com s'apunta a la descripció, "es tracten temes sobre estereotips irrealistes de gènere, la competitivitat, la violència, l'individualisme".
- Contes per la Diversitat Familiar (P5 i 2n primària): aquest taller es basa en treballar "la inclusió de la diversitat tot presentant referents alternatius als estereotips de gènere i, a la família nuclear tradicional, a través dels contes: *Tres con Tango i Contes familiars*", amb un debat posterior amb l'alumnat.
- Cua de Sirena (4rt primària): es tracta d'un conta contes teatralitzat sobre el llibre *Cua de Sirena*, amb el qual es pretén oferir una mirada àmplia que escapi del binarisme de gènere.
- Punt d'Informació i Acompanyament per a Joves a l'Hora del Pati-SAI (ESO, batxillerat i formació professional): l'activitat pretén donar informació al jovent sobre els serveis que ofereix el SAI així com sensibilitzar sobre la diversitat sexual, afectiva i de gènere, entre altres.
- Violència Masclista (3er i 4rt ESO): aquesta activitat cerca ajudar a "conèixer els conceptes i debatre sobre: gènere, sexe, masclisme, patriarcat, feminisme, cicle de la violència, tipus de violències, relacions tòxiques..."

- Taller d'Espectura i Rima Antiracista (4rt ESO): tot i que el taller es centra en la lluita antiracista, inclou també la perspectiva de gènere, tal com mostra un dels objectius, "educar en la igualtat de gènere, procedència geogràfica o classe social".
- Per últim, des del SAI s'ofereix assessorament i acompanyament a la comunitat educativa.

Pel que fa a l'**educació de lleure**, Olesa de Montserrat compta amb l'Agrupament Escolta i Guia Sant Bernat de Claravall (CAU), que la ciutadania destaca per la seva tasca centrada en la coeducació i la igualtat de gènere i LGTBIQ+. A més, el municipi compta amb l'Esplai d'Avis, situat al Parc Municipal i amb l'Esplai Espantaocells, la secció de lleure de l'Associació Prodiscapacitats Santa Oliva que cerca la integració social de nois i noies amb diversitat funcional.

Necessitats detectades

Tot i la gran tasca que es fa al municipi per la transmissió d'una cultura igualitària, encara es detecta una **normalització dels rols tradicionals de gènere** per part d'infants i joves.

"Les explicacions de la canalla sorprenen per la lleugeresa amb que ens expliquen que les mares són importants i bones perquè fan el dinar i netegen..." (Entrevista a agents clau)

En aquest sentit, les professionals entrevistades comenten que als centres educatius s'escolten comentaris masclistes i LGTBIfòbics. Tanmateix, la ciutadania entrevistada considera que les persones més joves tenen una major sensibilització de gènere en relació a les persones adultes. Tot i això, es considera que les activitats i tallers de sensibilització s'han de promoure encara més, ja que, si bé és cert que durant l'etapa d'educació primària es treballa força, a partir de la secundària les accions són més esporàdiques i manquen de continuïtat. Per tant, s'hauria de **promoure l'aplicació sistematitzada de la perspectiva de gènere al currículum escolar** (tal com marquen les directrius de la Generalitat de Catalunya), un fet que actualment només es dona si el professorat té la voluntat de fer-ho. En aquest sentit, s'apel·la a la responsabilitat de tota la comunitat educativa i s'especifica la necessitat de treballar amb pares i mares per sensibilitzar-los sobre les desigualtats de gènere, alhora que es remarca la tasca coeducativa que es desenvolupa des de l'educació del lleure (el CAU).

D'altra banda, es detecta la **necessitat de fomentar l'empoderament de les noies joves i de dotar de referents alternatius de relacions sexoafectives basades en les cures i en la diversitat relacional**. Així mateix, s'apunta a la necessitat d'**adaptar l'aproximació als models alternatius de relacions sexo-afectives** i, alhora, oferir **referents** femenins amb els quals es puguin identificar les joves.

4.1. Persones adultes

Olesa de Montserrat compta amb una **Escola d'Adults Municipal**, on s'ofereixen diverses accions formatives, com ara la preparació per a les proves d'accés a cicles formatius, educació secundària, cursos de castellà i anglès, cursos d'informàtica i un curs de formació bàsica i instrumental. A més, el municipi compta amb una Oficina de Català, que forma part del Consorci per a la Normalització Lingüística, on s'hi ofereixen cursos de català de diferents nivells per a persones adultes i amb una Escola Municipal d'Arts i Oficis.

A més, des de **La Teixidora** s'ofereixen cursos gratuïts destinats a dones. Per la tardor de 2022, els cursos són de *Reciclatge Textil, Il·lustració, Aprèn a comunicar les teves necessitats i Risoteràpia*.

Alhora, el municipi ofereix **activitats dirigides específicament a persones grans**, com el taller de *Cuidar els cuidadors* i el taller de memòria.

Necessitats detectades

Una de les qüestions que més s'ha comentat al treball de camp és la **bretxa digital existent en les persones grans del municipi**. Concretament, s'apunta a les dificultats que moltes dones grans es troben a l'hora de fer gestions quotidianes per internet, quelcom que amb la pandèmia per la Covid-19 s'ha agreujat encara més. Tanmateix, moltes de les dones grans entrevistades valoren l'ajuda que reben de familiars per a realitzar aquestes gestions i per ensenyar-les a utilitzar dispositius electrònics com el telèfon mòbil, de forma que poden utilitzar autònomament la missatgeria instantània, el correu electrònic, fer fotografies, etc... A més, moltes d'elles assisteixen a tallers d'informàtica al municipi, ja sigui en un equipament o a través de la contractació d'una formadora particular.

Un fet que també s'ha posat de manifest, és la **necessitat de fer més inclusives algunes de les activitats** que s'ofereixen des de l'Ajuntament a les persones que no saben llegir ni escriure, per exemple els tallers de memòria.

També es comenta el gran nombre de persones que no coneixen l'idioma i que, per tant, necessiten l'ajuda d'una persona traductora per fer gestions quotidianes. Per exemple, a la Oficina d'Atenció a la Ciutadania sovint s'hi adrecen dones acompanyades d'una intèrpret, que les ajuda a comunicar-se amb el personal de la oficina i a entendre el llenguatge administratiu que, segons es comenta, de vegades és complicat d'entendre. En aquest sentit si bé es coneix que des del municipi s'ofereixen classes d'idiomes, es manifesta la necessitat de seguir fomentant la participació en els cursos de català i castellà alhora que es fomenta la formació al personal municipal en eines d'atenció a persones amb necessitats lingüístiques diverses.

4.2. Promoció d'una cultura inclusiva

L'Ajuntament d'Olesa de Montserrat ha desenvolupat diverses actuacions per fomentar la igualtat de gènere des de l'àmbit cultural, fent visible d'aportació de les dones en aquest àmbit. Per exemple, l'Ajuntament ha patrocinat (entre altres promotors) l'elaboració del llibre **Dones Olesanes**, una lectura il·lustrada que recull el testimoni de 15 dones del municipi.

També destaquen els **premis de recerca** amb perspectiva de gènere, uns premis que s'atorguen des de fa 3 anys i que estan destinats a reconèixer els treballs de recerca que visibilitzin les aportacions històriques de les dones, o que tractin sobre el gènere, els feminismes, la violència masclista o la diversitat sexual i de gènere.

D'altra banda, la Teixidora disposa d'un **fons documental feminista**, que es té previst unificar amb el fons de la biblioteca municipal.

Per la seva banda, des de la biblioteca municipal s'han fet diverses actuacions en coordinació amb altres departaments de l'Ajuntament per promoure la igualtat de gènere, com conferències,

presentacions de llibres i tallers. A més, a la biblioteca s'ofereix l'activitat **La senyora dels llibres**, que visibilitza, a través de la col·lecció de contes *Petita & Gran*, la tasca de les dones bibliotecàries que es desplaçaven a diferents territoris d'Amèrica per oferir el servei a les famílies rurals més aïllades dels nuclis urbans. Després d'aquesta explicació, s'obre un espai per a que els infants reflexionin sobre la història i sobre les dones de la seva vida.

Per últim, cal mencionar que l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat disposa d'un canal de missatgeria instantània per comunicar les activitats, tallers, actes i altres que es realitzen al municipi, amb la intenció de facilitar i agilitzar la comunicació amb la ciutadania, junt amb altres mitjans de comunicació virtuals i en paper (butlletins i cartelleria).

Necessitats detectades

Pel que fa a les necessitats detectades per part de l'equip de professionals municipals, destaca la **necessitat d'oferir un discurs cultural alternatiu** que promogui el qüestionament del patriarcat i les desigualtats estructurals lligades al mateix, però que, alhora, connecti amb la identitat del municipi. Aquesta necessitat sorgeix de la identificació de discursos masclistes als mitjans de comunicació no municipals, l'àmbit cultural i familiar i les xarxes socials, que reforcen el sistema patriarcal i que cohabituen amb les actuacions per fer-hi front.

Pel que fa a la programació cultural, part de la ciutadania pensa que **cal impulsar la incorporació de la perspectiva de gènere de forma transversal**, sobretot pel que fa a la programació dels concerts per les festes majors, ja que si bé coneixen l'existència d'activitats específiques que inclouen la perspectiva de gènere, consideren que amb accions puntuals no n'hi ha prou, i que cal impulsar una mirada transversal.

Alhora, es detecta que només es tenen identificats els diferents interessos d'algunes, quelcom que s'identifica com una línia a treballar per tal de poder oferir activitats que interpel·lin a la diversitat de dones que viuen a Olesa de Montserrat i promoure la seva participació, ja que les professionals que s'han entrevistat posen de manifest la manca de participació de les dones migrades de més de 50 anys. El que es recull de la ciutadania entrevistada és que calen espais de trobada i diàleg per a fomentar el coneixement mutu, l'entesa i la xarxa entre veïnes.

Referent als equipaments culturals, la ciutadania entrevistada coincideix en valorar-los positivament, especialment la Casa de la Cultura i la Biblioteca, tot i que indiquen que caldria una ampliació dels horaris d'aquest últim equipament.

5. SALUT, DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS

Olesa de Montserrat compta amb un Pla de Salut (2019-2023), on s'hi identifiquen qüestions interessants respecte al gènere:

- Les dones i persones grans expressen tenir dificultats per anar a Terrassa o Martorell per motius de salut (proves a l'hospital de referència i consultes amb especialistes, entre altres).
- Les dones tenen una pitjor autopercepció de la salut.
- Les dones tenen un major risc de patir problemes de salut mental que els homes a la comarca del Baix Ll. Nord.

A més, al Pla s'inclou com a principi rector intersectorial la perspectiva de gènere i inclou diverses actuacions per millorar l'estat de salut de les dones.

D'altra banda, al Pla Local d'Igualtat (2018-2021) anterior, s'inclou un apartat específic sobre salut (V. Salut Integral) que marcava dos objectius:

1. Fomentar l'autocura i la salut integral amb perspectiva de gènere
2. Garantir l'accessibilitat i la no discriminació en els serveis de salut per raó de gènere

Les accions que s'inclouen al Pla d'Igualtat se centren en la participació d'igualtat en l'elaboració del Pla Local de Salut (2019-2023) i en la realització d'activitats entorn la salut de les dones. Aquestes actuacions inclouen diversos agents, quelcom positiu ja que permet un abordatge interdisciplinari.

D'altra banda, des de l'Ajuntament s'organitzen diverses accions de sensibilització entorn les diades internacional relacionades amb la salut de les dones. Aquest any 2022, per exemple, en motiu del **Dia Internacional per la Salut de les Dones**, que se celebra el 28 de maig, l'Ajuntament va celebrar una jornada per reivindicar la perspectiva de gènere en l'àmbit de la salut i per promoure la salut de les dones. La jornada va iniciar-se el dia 23 de maig i es van organitzar diverses activitats, com classes de meditació, caminades per l'entorn urbà i natural, ioga, un taller per identificar l'ansietat, un taller de plaer i sexualitat conscient femenina, un taller d'alimentació i salut, classes de txi-kung, etc.

El municipi, a més, compta amb l'associació Ariadna, una entitat formada per dones amb l'objectiu d'informar sobre el càncer de mama i acompanyar les dones que lluiten o han lluitat contra aquesta malaltia.

D'altra banda, des del Departament de Joventut s'ha desenvolupat el servei gratuït **Connecta't**, d'assessorament i orientació individualitzat dirigit a joves. El servei parteix d'una perspectiva preventiva i de gènere i pretén detectar i reforçar les capacitats del jovent, afavorint relacions saludables i enfortint les seves habilitats personals.

Necessitats detectades

Pel que fa a les necessitats detectades en l'àmbit de la salut, al treball de camp s'apunta a la manca d'educació afectivo-sexual amb perspectiva feminista durant tota l'etapa d'escolarització, ja que actualment les accions que es desenvolupen són puntuals i no abasten tots els nivells escolars. En aquest sentit, es detecta un **desconeixement respecte qüestions de salut sexual i**

menstrual entre noies joves, i la manca d'una oferta d'activitats i tallers que tractin específicament malalties que afecten principalment a les dones.

Pel que fa als serveis de salut, la majoria de les persones entrevistades coincideixen que el CAP té molt marge de millora. Segons indiquen, les atencions i proves mèdiques i les urgències pediàtriques es deriven a l'Hospital de Martorell o Terrassa, ja que el CAP és de gestió privada (Mútua de Terrassa), col·lapsant sobretot l'Hospital de Martorell que també té un temps d'espera per urgències elevat. Per tant, sovint quan la població ha de fer-se alguna prova mèdica, s'han de desplaçar fora del municipi, quelcom que implica destinar-hi temps (esperar a ser ateses pel CAP, traslladar-se al centre on les deriven i esperar a ser ateses a l'hospital). Aquesta problemàtica s'agreuja quan no es disposa de vehicle privat i s'ha de recórrer al transport públic.

Pel que fa a l'atenció rebuda al CAP, les opinions són diverses: mentre que part de les persones entrevistades valoren l'atenció del CAP com a positiva, d'altres indiquen que aquesta pot millorar. Concretament, s'apunta que el servei de ginecologia té unes llistes d'espera massa llargues i que l'atenció rebuda podria millorar (receptar pastilles anticonceptives sense cap prova prèvia, citologies cada tres anys a partir dels 25 anys, no fer citologies en les revisions ginecològiques fins als 25 anys, etc.) i, degut a això, moltes dones opten per acudir a la sanitat privada, tot i que és una opció que no totes es poden permetre.

Alhora, s'apunta a la necessitat de formar en perspectiva de gènere als i les professionals de la salut, per tal d'evitar la sobremedicalització de les dones, dotar-les d'agència i fomentar la detecció ràpida de malalties com la fibromiàlgia o l'endometriosis, que acostumen a diagnosticar-se amb retard.

Aquest fet s'ha agreujat a partir de la crisi sanitària lligada a la Covid-19, que ha suposat que moltes de les atencions mèdiques es realitzin per telèfon i, tot i que les persones entrevistades entenen que s'hagi optat per aquesta via de comunicació, sovint se senten **poc escoltades i mal ateses**.

Pel que fa al **benestar emocional i la salut mental**, les professionals entrevistades apunten que sovint es troben amb dones que manifesten sentir-se soles i amb manca de suport social. També es detecten casos de dones grans que viuen soles i tenen dificultats per sortir de casa degut a la manca d'ascensors als edificis on viuen, sobretot al barri Sant Bernat o degut a la falta de transport privat. Alhora, les professionals comenten que moltes dones grans han deixat d'anar al Casal perquè no és accessible per a persones amb mobilitat reduïda, quelcom que pot debilitar les seves xarxes socials i el seu benestar emocional.

5.1. Activitat esportiva

Pel que fa a l'esport, des de l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat s'ha desenvolupat una acció d'important rellevància, que és la inclusió a les bases de les **subvencions esportives el foment de l'esport femení** com a criteri puntuable, quelcom que visibilitza el compromís de l'Ajuntament amb la promoció de l'esport femení. A més, l'ajuntament segueix les directrius del Pla Català d'Esport a l'Escola, on un dels seus objectius és el de fomentar l'esport femení a primària i secundària.

Referent a les instal·lacions esportives, el municipi compta amb diverses instal·lacions municipals, entre les quals destaca la **Piscina Municipal d'Olesa**, un equipament que compta amb gimnàs, activitats dirigides i piscina, i que ha estat recentment remodelat.

A més, al municipi s'han fet accions per promoure la igualtat en el món de l'esport, com és la **Jornada d'Esport Femení** pel 8 de març, Dia Internacional de les Dones, per reivindicar el paper de l'esport femení. Aquesta jornada se suma a la campanya catalana *T'ho estàs perdent*, que té l'objectiu de donar visibilitat a l'esport femení, així com també es va realitzar la *Salomon WMN Trail en femení* a la Pista del Club d'Atletisme d'Olesa.

Imatge 4. Cartell de la Jornada d'Esport Femení d'Olesa de Montserrat, any 2022

JORNADA ESPORT FEMENÍ

DIVENDRES 11 DE MARÇ
Taula rodona Dona i Esport, sense límits
*Amb la participació d'esportistes olesanes
Lloc: L'Escorxador
Hora: A les 19.00 h

DISSABTE 12 DE MARÇ
Jornada esportiva femenina+
Masterclass obertes a tota la ciutadania
10.00 h ioga
11.00 h Pilates
12.00 h Zumba
Lloc: L'Escorxador
Temps sessió: 50 minuts

Inscripcions a Vivertix.com o a través del codi QR:

Per a més informació:
93 778 00 50
www.olesademontserrat.cat

Ajuntament d'Olesa de Montserrat

ésesport

Font: Ajuntament d'Olesa de Montserrat

Aquest any, la Jornada ha inclòs una taula rodona sobre Dona i Esport i diverses activitats esportives (ioga, pilates i zumba).

A més, el municipi organitza anualment la **Marxa de la Gent Gran**, juntament amb els municipis de Collbató i Esparreguera, que té l'objectiu de sensibilitzar la població sobre la importància de l'envelliment actiu. Alhora, des dels equipaments esportius municipals s'ofereixen diverses activitats esportives per a gent gran, com l'activitat *Gimnàstica per a gent gran* que es duu a terme a les dependències de la Piscina Municipal d'Olesa de Montserrat. Totes aquestes activitats, acostumen a tenir molta més assistència de dones que d'homes.

Necessitats detectades

La campanya *Olesa, posa't en forma* té un bon nivell de participació, sobretot per part de dones, exceptuant aquelles que tenen responsabilitats de cura d'infants, ja que els horaris no són compatibles i, sovint, marxen abans d'acabar l'activitat per poder anar a buscar les criatures a l'escola. En aquest sentit, el personal que desenvolupa la campanya ja apunta a **la necessitat d'adaptar els horaris de les activitats**, però també a la necessitat de **fomentar la corresponsabilitat en el treball de cures**.

Una altra qüestió que la ciutadania entrevistada comenta és que moltes dones grans no participen de les caminades organitzades per part de l'Ajuntament perquè són massa intenses per elles. També es comenta que **el centre esportiu municipal té uns preus massa elevats** per a la ciutadania i especialment per a les persones grans amb pocs ingressos, tenint present que hi ha preus reduïts per a persones jubilades i pensionistes. A més, les dones grans entrevistades consideren que l'equipament està lluny de les seves cases i que, per anar-hi, han d'agafar l'autobús. Tot i això, valoren molt positivament algunes de les activitats promogudes des de l'ajuntament com el Pilates al parc o el Txi-Kung a l'Escorxador.

D'altra banda, l'equip de professionals apunta a la **necessitat d'oferir referents esportius femenins**, que són escassos en relació als masculins, i de potenciar l'esport femení. Segons comenta la ciutadania que ha participat al treball de camp, tot i que existeixin equips femenins al municipi, no se'ls dona tanta importància com als masculins i tenen menys públic. A més, s'explicita que, sovint, l'espai públic destinat a l'activitat física i esportiva no es dissenya tenint en compte la perspectiva de gènere: per exemple, al parc de calistènia, al *skate park* i al *bike park*, la majoria d'usuaris són nois i homes; per tant, s'apunta com a necessari revisar l'oferta d'activitats per tal que les dones realitzin activitats esportives a l'espai públic.

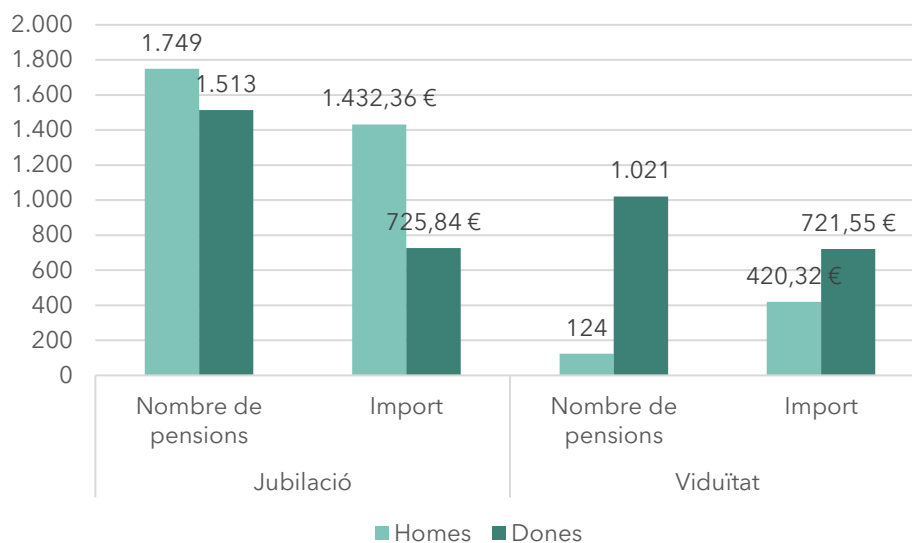
6. TREBALL PRODUCTIU I REPRODUCTIU

Tal com es mostrava al primer apartat de la diagnosi (1. Dades demogràfiques), la **taxa d'atur** a Olesa de Montserrat és del 11,48%, més elevada que la comarcal, i és força **major en dones que en homes**⁸. A més, hi ha una major taxa d'atur femenina a totes les franges d'edat: tot i que dels 16 als 24 anys la diferència és mínima (0,1%), a partir dels 25 anys aquesta s'incrementa, i acaba situant-se en una diferència de 7,4 punts percentuals a partir dels 55 anys. En canvi, el percentatge de dones "inactives" és superior al d'homes (31,3% i 27,3%, respectivament). Aquesta inactivitat sovint s'associa a la realització de treball de cures no remunerat o al treball en economies submergides.

Les desigualtats de gènere al mercat laboral suposen que moltes dones treballin en condicions de precarietat i reforcen la feminització de la pobresa. Aquest fet queda palès quan s'observen els imports de les pensions de jubilació i de viduïtat:

⁸ Dades del desembre de 2021, extretes del Programa Hermes (Diputació de Barcelona).

Gràfic 5. Pensions de jubilació i viduïtat a desembre de 2021, Olesa de Montserrat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Tal com mostra el gràfic, el nombre de dones que reben una pensió de viduïtat és més elevat respecte als homes, un fet que es relaciona directament amb l'esperança de vida menor dels homes. És aquí on les dones reben una major prestació econòmica respecte els homes, ja que la pensió de viduïtat es calcula respecte els ingressos dels difunts. Respecte les jubilacions, hi ha més quantitat d'homes que reben aquesta prestació i reben una major quantitat econòmica, degut a que moltes dones no han cotitzat al llarg de la seva vida o han treballat en condicions més precàries (menors salaris, jornades parcials, etc...).

Per fer front a aquestes desigualtats estructurals, Olesa de Montserrat compta amb diversos programes d'ocupació com el **Programa de Treball als Barris**, on s'indica que es prioritzarà, entre altres, a dones en situació de reincorporació al mercat de treball. A més, des de Promoció Econòmica conjuntament amb l'equip del Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+, es desenvolupen formacions en l'àmbit laboral i es procura no perpetuar la segregació horitzontal al Plans d'Ocupació, fomentant, per exemple, l'ocupació de dones en treballs masculinitzats.

A més, des de l'Ajuntament s'han dut a terme **tallers de corresponsabilitat** dirigits a homes, amb l'objectiu de lluitar per trencar els estereotips i rols de gènere lligats al treball reproductiu, tot i que es registra una molt baixa participació.

Alhora, des de l'Ajuntament es va endegar l'any 2019 l'*Espai Nadó* i l'*Espai Familiar*, aquest servei és gratuït i s'entén com un punt d'aprenentatge i d'intercanvi d'actituds i experiències per a pares i mares de nadons de 0 a 2 anys.

Imatge 5. Cartell de l'Espai Nadó i l'Espai Familiar d'Olesa de Montserrat

SERVEI D'ACOMPANYAMENT A LA PETITA INFÀNCIA I A LES FAMÍLIES

9 sessions + entrevista prèvia d'acollida

Espai Nadó

0-4 mesos Dimecres de 10 a 12 h

5-12 mesos Dimecres de 17 a 19 h

inici: 16 d'octubre de 2019

Espai Familiar

12-24 mesos Dimarts de 17 a 19 h

inici: 15 d'octubre de 2019

Llar d'Infants Taitom

Inscripcions gratuïtes a partir del 25 de setembre:

Serveis socials, Parc Municipal s/n - Cal Mané
trobaràs la butlleta d'inscripció al la pàgina web: www.olesadumontserrat.cat

Ajuntament d'Olesa de Montserrat ÀREA SOCIOPEDAGÒGICA ésinfància

Font: Ajuntament d'Olesa de Montserrat

Necessitats detectades

A les entrevistes es manifesta que **la distribució dels treballs de cures segueix sent desigual**, ja que les dones continuen assumint la responsabilitat del treball reproductiu i de cures (a infants i adolescents però també a persones adultes dependents). Aquesta distribució desigual, lligada a la realització de treball remunerat, suposa una sobrecàrrega de feina per les dones que genera malestars emocionals. En aquesta línia, s'apunta a la urgència de responsabilitzar als homes del treball de cures i de la llar, una qüestió que es materialitza en la manca de presència d'homes en espais relacionats amb la criança de fills i filles, com les AFAs i les activitats infantils.

S'apunta també a la **manca de serveis de cura d'infants a primeres hores del matí**, quelcom necessari per tal que les dones puguin accedir al mercat laboral en millors condicions. En aquest sentit, el personal tècnic i la ciutadania entrevistada identifica les desigualtats al mercat de treball per raó de gènere comentades prèviament, unes desigualtats estructurals que també afecten al municipi. Concretament, es destaca la segregació vertical i horitzontal del mercat de treball i la desigual adopció de mesures de conciliació entre homes i dones.

Aquesta manca d'espais de cura sovint fa que les famílies recorrin a les àvies, quelcom que suposa una dedicació horària important i, en alguns casos, una forta implicació a nivell emocional i, de vegades, econòmic.

En aquest sentit, les dones grans entrevistades exposen que, tot i que han notat una major responsabilització per part dels fills en els treballs reproductius, quan conviden la família a casa per dinar o sopar, o bé són elles mateixes les úniques que s'encarreguen de cuinar i netejar després o, si reben ajuda, principalment és d'altres dones (filles o joves).

A més, moltes d'elles manifesten el **manteniment dels rols de gènere pel que fa a la cura de la llar quan conviuen amb homes** (exceptuant algun cas, elles s'encarreguen de la neteja, la cuina i la gestió de la llar, mentre que ells s'encarreguen d'arreglar objectes trencats i reparacions elèctriques i mecàniques), i expressen dificultats per realitzar les tasques de neteja de la llar, havent de recórrer a serveis privats de neteja. Aquests serveis de neteja sovint són exercits per dones migrades que, tal com algunes d'elles comenten, moltes vegades (junt amb els treballs de cures a la gent gran) són les feines on els és més fàcil inserir-se laboralment, sovint de forma informal, tot i que en ocasions tenen un nivell formatiu molt superior al requerit.

En aquesta línia, s'apunta que les dones que treballen al **mercat informal de les cures** de persones i neteja es troben en una **situació d'alta vulnerabilitat**, on els drets laborals no es tenen en compte. Per exemple, les dones migrades entrevistades assenyalen episodis discriminatoris i de vulneració dels drets fonamentals que han viscut al mercat laboral (elles mateixes o conegudes seves), com l'endarreriment en el pagament dels salaris, hores extres no pagades o les dificultats per a trobar feina si porten el vel.

Molt relacionat amb això, s'apunta a les dificultats per obtenir la nacionalitat espanyola i convalidar títols acadèmics, quelcom que genera molta frustració entre la població migrada entrevistada, i dificulta trobar una feina que s'adeqüi a la seva formació (tot i que les competències per a fer-hi front no són d'àmbit municipal.)

7. ESPAI PÚBLIC, MOBILITAT I PARTICIPACIÓ

Referent als espais participatius, l'Ajuntament compta amb els **Consells Sectorials de Participació Ciutadana**, oberts a entitats i ciutadania no associada. Actualment, estan en actiu els Consells de Barris, Cultura, Benestar Social i Esports, així com la Taula de Salut. Pel que fa al Consell de Benestar Social, aquest marca entre els seus objectius donar compliment a la Llei per a la igualtat efectiva entre dones i homes.

L'ajuntament també compta amb la plataforma **Participa 311**, des d'on es realitzen els processos participatius de l'ajuntament. Aquesta plataforma és de caràcter virtual i se suma a les altres vies existents per promoure la participació de la ciutadania, com les xarxes socials de l'ajuntament i el web municipal.

A més, des del Casal Cívic i Comunitari d'Olesa de Montserrat s'organitzava quinzenalment i conjuntament amb el SAFI (Servei d'Acollida i de Foment de la Integració) un espai per a dones migrades anomenat **Dones migrades, espais de conversa**, amb l'objectiu de fer activitats i generar diàlegs. Aquest espai era molt ben valorat per les professionals que hi intervenien, ja que les dones els veien com espais segurs on parlar amb total llibertat de la seva quotidianitat.

Pel que fa a les **entitats i associacions** existents al municipi, actualment hi ha 156 registrades, entre les quals destaquen l'Associació Ajial de dones marroquines d'Olesa de Montserrat (actualment inactiva), l'Associació Ariadna per la lluita contra el càncer de mama (tal com

s'indicava a l'apartat 5. Salut, drets sexuals i reproductius) i l'Associació Dones i Progrés, que forma part activa de la Federació de dones per la igualtat del Baix Llobregat. També destaca el Col·lectiu Olesa Feminista (COF), tot i que en els últims mesos no han estat actives.

Necessitats detectades

Les persones participants al treball de camp, identifiquen la **necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere al disseny dels espais i equipaments públics** ja que, si bé és cert que hi ha ocasions on sí que es té en compte, s'han trobat amb casos on ha estat difícil incorporar la perspectiva de gènere perquè el projecte ja estava dissenyat sense tenir en compte aquesta perspectiva. Tal com es comentava en anteriors apartats, aquesta necessitat requereix de mecanismes estandarditzats de coordinació interdepartamental, on les diferents àrees de l'ajuntament (entre elles les tècniques del Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+) puguin fer una valoració conjunta de les accions a desenvolupar, procurant que siguin actuacions inclusives i que tinguin en compte les diverses realitats de la ciutadania olesana.

Pel que fa a la participació, hi ha l'opinió compartida que a Olesa de Montserrat **la participació de la ciutadania en les activitats socials i culturals que s'organitzen al municipi és força elevada**, principalment pel que fa a les dones. En el cas dels homes, es coincideix que la seva participació és molt més baixa, sobretot en aquelles activitats destinades a públic infantil o a famílies. D'altra banda, es comenta que, sovint, les dones amb responsabilitat de cura no participen d'algunes de les activitats que s'organitzen donat que es celebren en horaris que són difícilment compatibles amb el treball de cures (cap a les criatures, pares, parella...) i que no es contempla la provisió d'un espai de canguratge pels casos de cura a infants.

Referent a l'espai públic, algunes de les persones que han participat al treball de camp detecten que **hi ha zones al municipi que no es perceben com a segures**. Segons es recull, fa uns anys es va fer una diagnosi participativa sobre l'espai públic del municipi, on s'apuntava que hi havia diverses zones municipals poc accessibles i que generaven inseguretat (principalment s'apunta a zones poc il·luminades i fosques i a zones amb barreres arquitectòniques que no permeten veure bé l'espai). A més, s'identifica que els homes ocupen més l'espai públic que no pas les dones, tal com ja es comentava a l'apartat 5.1 Activitat esportiva.

També es fa al·lusió a la **manca d'espais no mixtes**, exceptuant l'entitat Dones i Progrés, Associació Ariadna i els grups de dones organitzats a la Teixidora. Així com s'apunta a la necessitat de generar espais on hi puguin accedir dones diverses (edat, origen, arrels culturals, etc.) on poder compartir experiències, generar xarxes i desenvolupar estratègies. Tanmateix, destaca l'existència de diverses entitats i espais (com l'Associació Ariadna o les activitats de gimnàstica per a gent gran) que són principalment freqüentades per dones. Tot i això, són diverses les dones que apunten a la manca de temps per implicar-se en el teixit associatiu municipal degut a les càrregues de cura.

En relació a les entitats, es comparteix que sovint la comunicació entre aquestes i l'ajuntament no és gaire fluida, sinó que es fa mitjançant la presentació d'instàncies, que comporta un procediment administratiu que impedeix la fluïdesa comunicativa entre ambdós agents, derivant en un **desgast i en la pèrdua de ganes i interès per part de les entitats**.

D'altra banda, des del cos tècnic s'apunta que **no hi ha els recursos suficients** per poder-se adaptar a les necessitats dels projectes autogestionats dels i les joves del municipi, així com tampoc hi ha espais que es puguin cedir per a desenvolupar-los, una valoració compartida amb la

ciutadania que considera que cal facilitar espais de reunió per a la ciutadania. Tanmateix, el nou Reglament d'usos farà possible la disposició d'espais.

Pel que fa a les ofertes d'oci, es coincideix en el fet que hi ha una **gran manca d'espais d'oci municipals i privats i que la oferta comercial és limitada**. Això, entre altres motius, suposa que moltes persones es traslladin a municipis propers o es reuneixin a l'espai públic, sobretot en el cas del jovent, que es reuneixen en bars o a l'espai públic proper a la biblioteca per a fer reunions o botellots. En el cas dels botellots, es visibilitza clarament les diferències entre homes i dones respecte l'ocupació de l'espai públic, ja que sovint les noies es troben a una cantonada i els nois ocupen la resta de l'espai. Pel que fa als bars, a l'hivern sovint es retiren les terrasses, quelcom que encara redueix més les possibilitats d'oci al municipi.

Bloc III. Pla d'acció

8. INTRODUCCIÓ AL PLA D'ACCIÓ

El Pla d'Acció és la part operativa del pla, que conté les accions a desenvolupar i es basa en els resultats obtinguts a la Diagnosi. Estableix quines són les actuacions que es duran a terme en el marc de les polítiques d'igualtat de gènere del municipi durant un període determinat i funciona com a full de ruta per a la implementació del Pla.

L'estructura del Pla d'Acció consta de 6 eixos estratègics que inclouen, cadascun, un seguit d'objectius específics. Alhora, els objectius específics del Pla es relacionen amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030⁹, marcats per l'Assemblea General de les Nacions Unides.

L'estructura del Pla d'Acció del Pla Local d'Olesa de Montserrat es concreta de la següent manera:

Eix 1. Compromís amb la igualtat de gènere

Objectiu 1.1. Incorporar la perspectiva de gènere de manera transversal a totes les àrees i polítiques municipals.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere.*

Objectiu 1.2. Garantir les condicions necessàries per la correcta implementació, seguiment i avaluació del Pla d'Igualtat i l'aplicació de la legislació vigent.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere.*

Eix 2. Violències masclistes

Objectiu 2.1. Prevenir les violències masclistes i sensibilitzar sobre la diversitat de formes, àmbits i situacions en què s'expressa.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere.*

Objectiu 2.2. Millorar la protecció dels drets, l'assessorament i el suport a les persones que han sigut objecte de discriminacions i violències masclistes.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere.*

⁹ Hi ha 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que són: OD1. Fi de la pobresa; ODS2. Fam zero; ODS3. Salut i Benestar; ODS4. Educació de qualitat; ODS5. Igualtat de gènere; ODS6. Aigua neta i sanejament; ODS7. Energia neta i assequible; ODS8. Treball digne i creixement econòmic; ODS9. Indústria, innovació i infraestructures; ODS10. Reducció de les desigualtats; ODS11. Ciutats i comunitats sostenibles; ODS12. Consum i producció responsables; ODS13. Acció climàtica; ODS14. Vida submarina; ODS15. Vida terrestres; ODS16. Pau, justícia i institucions sòlides; ODS17. Aliança pels objectius.

Objectiu 2.3 Garantir l'accessibilitat i qualitat del Servei d'informació i Atenció a les Dones (SIAD) – La Teixidora.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Eix 3. Coeducació i transmissió d'una cultura igualitària

Objectiu 3.1. Consolidar la coeducació com a eix transversal de les polítiques educatives.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 4. *Educació de qualitat* i l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Objectiu 3.2. Abordar les discriminacions i la reproducció d'estereotips i pràctiques sexistes a tota la comunitat educativa.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 4. *Educació de qualitat* i l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Objectiu 3.3. Impulsar una oferta cultural igualitària, que tingui en compte els interessos de les dones en la seva diversitat i que contribueixi a qüestionar l'imaginari social i els estereotips associats a les dones.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Eix 4. Salut, drets sexuals i reproductius

Objectiu 4.1. Vetllar perquè els serveis de salut del territori coneguin i apliquin la Llei 17/2015 tenint en compte les necessitats de les dones en la seva diversitat.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 3. *Salut i Benestar* i l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Objectiu 4.2. Incloure la perspectiva de gènere en les accions de salut municipals.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 3. *Salut i Benestar* i l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Objectiu 4.3. Garantir que els espais i activitats esportives siguin igualitaris i respectuosos.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Eix 5. Treball productiu i reproductiu

Objectiu 5.1. Millorar l'oferta de formació ocupacional i professional, tenint en compte les necessitats de les dones en la seva diversitat.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Objectiu 5.2. Reduir les desigualtats que afecten les dones al mercat laboral, millorant l'accés a l'ocupació, les condicions de treball i sensibilitzant el teixit empresarial al respecte.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere* i l'ODS 8. *Treball digne i creixement econòmic*.

Objectiu 5.3. Contribuir a una distribució més equitativa dels treballs domèstics i de cures.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere* i l'ODS 8. *Treball digne i creixement econòmic*.

Eix 6. Espai públic, mobilitat i participació

Objectiu 6.1. Facilitar l'accessibilitat i els usos de l'espai públic en igualtat de condicions per a totes les persones, tenint en compte les diferents percepcions de la seguretat, les diferents activitats que desenvolupen i les diferents capacitats cognitives i físiques.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere* i l'ODS 11. *Ciutats i comunitats sostenibles*.

Objectiu 6.2. Facilitar espais associatius i de participació, així com altres espais de trobada entre dones.

- ✓ Aquest objectiu i les actuacions que inclou es vinculen amb l'ODS 5. *Igualtat de gènere*.

Per tal d'assolir els objectius marcats, es recullen un conjunt d'accions¹⁰ que hauran de desenvolupar-se durant el període de vigència del Pla Local d'Igualtat d'Olesa de Montserrat. Cada acció inclou:

- **Descripció de l'acció:** aporta informació detallada sobre l'acció.
- **Departaments responsables:** són els departaments que han d'entomar el lideratge per a desenvolupar l'acció i fer-ne el seguiment.
- **Agents implicats:** són els departaments que hauran de donar suport als departaments responsables, ja que sense la seva implicació, l'acció no es pot desenvolupar correctament.
- **Temporalització:** estableix el calendari d'implementació de l'acció i estableix dues temporalitats: curt termini -primer i segon anys de vigència del Pla- i mig/llarg termini -tercer i quart any de vigència del Pla-.
- **Pressupost addicional:** apunta si l'actuació requereix de pressupost addicional pel departament d'Igualtat per a dur-se a terme.
- **Indicadors de seguiment i avaluació:** els indicadors possibiliten fer el seguiment del grau d'implementació de les actuacions i són necessaris per a avaluar-les.

¹⁰ Cadascuna de les accions es codifica segons l'eix i objectiu al que pertany. Per exemple, l'acció 1.2.3 és la tercera acció del segon objectiu específic de l'eix 1.

EIX 1. Compromís amb la igualtat de gènere

Aquest primer eix de treball té la finalitat de promoure la incorporació de la perspectiva de gènere de forma transversal al consistori per tal de reforçar la igualtat com un dels valors cabdals d'Olesa de Montserrat. Alhora, aquest compromís ha de facilitar la correcta implementació del pla i el compliment de la normativa vigent en aquesta matèria.

O1.1. Incorporar la perspectiva de gènere de manera transversal a totes les àrees i polítiques municipals

Acció 1.1.1. Realitzar una formació a tot el personal del Consistori sobre igualtat de gènere i sobre l'aplicació de la normativa vigent en la matèria			
Descripció de l'acció			
Donar continuïtat a les formacions que ja es realitzen a través d'una formació específica en perspectiva de gènere, la normativa vigent en la matèria a tot el personal del Consistori, incloent totes les àrees i nivells de comandament. Aquesta acció s'haurà de realitzar de forma periòdica (bianualment).			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Recursos Humans	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Curt termini	Sí
Indicadors de seguiment i avaluació			
Realització de la formació cada dos anys Nombre de personal de l'ajuntament que ha rebut formació sobre igualtat de gènere Grau de satisfacció de les persones formades			

Acció 1.1.2. Revisió i estandarització de formularis amb perspectiva de gènere i interseccional, per garantir la no-discriminació de cap persona			
Descripció de l'acció			
Revisar els formularis utilitzats en tot l'Ajuntament per garantir que s'empri un llenguatge inclusiu.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Secretaria	Tot l'ajuntament	Mig/llarg termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre de formularis revisats amb perspectiva de gènere i interseccional Percentatge dels formularis modificats en base a criteris d'igualtat en relació al total de formularis revisats			

Acció 1.1.3. Incloure clàusules socials sobre perspectiva de gènere en licitacions o contractacions que puguin tenir impacte sobre la ciutadania

Descripció de l'acció

Incloure les clàusules socials sobre perspectiva de gènere en les licitacions i contractacions que tinguin impacte en la ciutadania a tots els departaments de l'Ajuntament, tal com ja s'ha fet amb algunes bases de subvenció.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Contractació i Patrimoni Secretaria	Tot l'ajuntament	Mig/llarg termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre de plecs i licitacions que inclouen clàusules socials sobre perspectiva de gènere

Acció 1.1.4. Donar continuïtat a les jornades commemoratives de les Diades Internacionals pels drets de les dones i per la diversitat sexo-afectiva i de gènere.

Descripció de l'acció

Seguir desenvolupant jornades i divulgant per a la commemoració de les diades internacionals relacionades amb la promoció de l'equitat de gènere:

- 8 de març – Dia internacional de les dones: programar activitats
- 31 de març – Dia internacional de la visibilitat trans: fer accions de comunicació
- 26 d'abril – Dia internacional de la visibilitat lèsbica: fer accions de comunicació
- 17 de maig – Dia internacional contra l'lgfbifòbia: programar activitats
- 28 de maig – Dia internacional de la salut de les dones: programar activitats (lidera departament de Salut)
- 28 de juny – Dia internacional de l'alliberament LGTBIQ+: programar activitats
- 23 de setembre – Dia internacional de l'alliberament bisexual: fer accions de comunicació
- 26 d'octubre – Dia internacional de la visibilitat intersexual: fer accions de comunicació
- 25 de novembre – Dia internacional contra les violències masclistes: programar activitats

Sempre que sigui possible, incrementar i diversificar les accions desenvolupades, i seguir involucrant al teixit associatiu del municipi.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Tot l'ajuntament	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre de diades internacionals commemorades
Recull de les activitats desenvolupades per a cada diada internacional

Acció 1.1.5. Seguir treballant per la transversalitat de gènere al Consistori

Descripció de l'acció

Promoure la transversalitat de la perspectiva de gènere a tot el Consistori a partir de les reunions temàtiques de gènere amb les persones responsables dels serveis de l'Ajuntament i la constitució de la Comissió de Transversalitat de Gènere, formada per persones designades d'àrees estratègiques per promoure la transversalització de la perspectiva de gènere.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Tot l'Ajuntament	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre de reunions temàtiques realitzades per any amb els serveis municipals
Nombre de reunions temàtiques realitzades per any amb la Comissió de Transversalitat de Gènere

Acció 1.1.6. Mantenir la campanya Olesa és feminista

Descripció de l'acció

Es tracta de mantenir en funcionament la campanya Olesa és feminista així com de seguir desenvolupant accions en el marc de la mateixa.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Tot l'ajuntament	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Existència de la campanya, per any

Acció 1.1.7. Donar continuïtat a les accions de difusió i sensibilització a Olesa Ràdio			
Descripció de l'acció			
Mantenir les accions de difusió i sensibilització realitzades a través de l'Espai La Teixidora" a Olesa Ràdio.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Olesa Ràdio	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Existència de l'Espai La Teixidora" a Olesa Ràdio			

O1.2. Garantir les condicions necessàries per la correcta implementació, seguiment i avaluació del Pla d'Igualtat i l'aplicació de la legislació vigent

Acció 1.2.1. Montserrat com a instrument marc de les polítiques d'igualtat municipals			
Descripció de l'acció			
Aprovació del Pla Local d'Igualtat d'Olesa de Montserrat pel Ple municipal. Quan el Pla s'hagi aprovat, s'haurà de desenvolupar una estratègia comunicativa per a fer difusió tant de la seva aprovació com dels seus continguts.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Ple Municipal Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Comunicació	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Aprovació del Pla Local d'Igualtat per ple municipal Existència d'una estratègia comunicativa per fer difusió del Pla Local d'Igualtat Nombre de canals i espais on s'ha fet difusió del Pla			

Acció 1.2.2. Mantenir els sistemes de seguiment del Pla Local d'Igualtat

Descripció de l'acció

Des del Departament es fa el seguiment del Pla i es traslladen els resultats semestralment a l'equip de govern i oposició.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Representants polítics	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Continuïtat del sistema de seguiment existent
Nombre de reunions realitzades per part de la Comissió de Seguiment del pla per avaluar el procés d'implementació

Acció 1.2.3. Consolidar els recursos necessaris per al desenvolupament del Pla.

Descripció de l'acció

Per tal de poder desenvolupar el Pla, els recursos existents s'han de mantenir i consolidar (tant pel que fa al personal assignat al desenvolupament del Pla com pel que fa a la partida pressupostària del Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+).

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Responsables polítics	Recursos Humans Intervenció	Curt termini	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació

Despesa corrent del Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+
Variació o evolució de la despesa respecte l'exercici anterior
Total de professionals dels serveis d'igualtat

EIX 2. Violències masclistes

Pel que fa a l'abordatge de les violències masclistes, Olesa de Montserrat compta amb diversos recursos i actuacions que s'han realitzat al llarg dels darrers anys amb l'objectiu d'erradicar-les. Amb aquest nou pla es proposa incrementar les intervencions del consistori en aquesta matèria per reforçar l'abordatge de les violències masclistes.

O2.1. Prevenir les violències masclistes i sensibilitzar sobre la diversitat de formes, àmbits i situacions en què s'expressa

Acció 2.1.1. Seguir desenvolupant accions de sensibilització sobre les violències masclistes			
Descripció de l'acció			
<p>Mantenir i, si és possible, ampliar, les commemoracions i campanyes de prevenció i de sensibilització desenvolupades des del Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ tenint en compte les següents indicacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implicar diferents departaments - Facilitar la participació de la ciutadania tenint en compte horaris i interessos - Fer més difusió de les activitats 			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Comunicació Participació	Tot l'ajuntament	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
<p>Nombre de serveis amb els quals s'han fet accions conjuntes de promoció de la igualtat de gènere Nombre d'accions realitzades per temàtica Nombre d'agents locals col·laboradors en campanyes de sensibilització i reivindicatives</p>			

Acció 2.1.2. Realitzar accions de sensibilització sobre les violències masclistes dirigides a dones grans			
Descripció de l'acció			
Desenvolupar accions de sensibilització sobre les diverses formes de violència masclista específiques per a dones grans, on s'indiquin les vies de denúncia. Es desplegaran les següents accions:			
<ul style="list-style-type: none"> - Penjar cartelleria en zones freqüentades per dones grans sobre les formes en què s'expressa la violència masclista i sobre els recursos que ofereix el SIAD - La Teixidora. - Seguir oferint als Punts Lila al Mercat. - Donar continuïtat a la promoció dels grups de dones del SIAD. - Donar continuïtat als tallers de primavera i tardor del SIAD. 			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Benestar Social	Curt termini	Sí
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre de cartells penjats i localització Evolució del nombre de dones grans que arriben al SIAD			

O2.2. Millorar la protecció dels drets, l'assessorament i el suport a les persones que han sigut objecte de discriminacions i violències masclistes

Acció 2.2.1. Millorar l'accés a la informació sobre les vies d'atenció en casos de violències masclistes			
Descripció de l'acció			
Reforçar l'abast i difusió del SIAD – La Teixidora per tal de donar-lo a conèixer a la ciutadania i als diferents equips professionals ampliant els canals de difusió, tenint en compte la perspectiva interseccional. Alhora, aquesta actuació ha de consolidar el treball en xarxa i els sistemes de derivació existents (Serveis Socials, Cossos Policials, Salut, Promoció Econòmica, SIE, etc.).			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Gènere, Feminismes i LGTBI Comunicació	Tot l'ajuntament, especialment aquells departaments que realitzen acció directa	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre d'accions de comunicació sobre el SIAD realitzades des de l'ajuntament desagregat per canals de difusió Evolució del nombre de derivacions al SIAD respecte l'any anterior			

Acció 2.2.2. Realitzar una formació específica en violències masclistes als departaments i serveis municipals que realitzen atenció directa

Descripció de l'acció

Aquesta formació s'adreça especialment a les persones que realitzen atenció directa amb la ciutadania, de forma que totes elles tinguin les eines necessàries per a detectar i derivar casos de violència masclista. Es considera que és prioritari que la Policia Local, Serveis Socials, Educació, Joventut i Infància realitzin aquesta formació.

La formació s'ha d'abordar des d'una perspectiva interseccional, articulant les violències masclistes amb el racisme, l'antigitanisme, la islamofòbia, el capacitisme, etc.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Recursos Humans	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Curt termini	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació

Realització de la formació
Nombre de personal de l'ajuntament que realitza atenció directa que ha rebut formació sobre violències masclistes
Grau de satisfacció de les persones formades

Acció 2.2.3. Seguir oferint el Punt Lila

Descripció de l'acció

Donar continuïtat al servei de Punt Lila a totes les festes municipals amb gran afluència de gent.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Comunicació	Cultura i Festes	Curt termini	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació

Oferiment dels Punt Lila oferts a les festes municipals
Evolució del nombre d'atencions realitzades

Acció 2.2.4. Realitzar les formacions emmarcades en el Protocol de Seguretat Contra les Violències Sexuals en Entorns d'Oci.			
Descripció de l'acció			
Aquesta actuació es centrarà específicament en seguir oferint les formacions en prevenció i abordatge de violències masclistes a tot el personal implicat en les festes.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Circuit d'Intervenció del Protocol	Curt termini	Sí
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre de formacions realitzades, segons perfil al qual s'adreça			

Acció 2.2.5. Manteniment del Circuit d'Intervenció del Protocol de Seguretat Contra les Violències Sexuals en Entorns d'Oci i de les accions designades			
Descripció de l'acció			
L'actuació es basa en donar continuïtat al Circuit d'Intervenció vinculat al Protocol de Seguretat Contra les Violències Sexuals en Entorns d'Oci així com en promoure l'execució de les accions que es contempen al Protocol, més enllà de la formació (acció 2.2.4), com la revisió d'espais, penjar cartelleria i assegurar una senyalització que inclogui la perspectiva de gènere.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Circuit d'Intervenció del Protocol	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Existència del Circuit Nombre d'accions realitzades			

Acció 2.2.6. Activació del Protocol de Dol en cas de femicidi.

Descripció de l'acció

Aquesta actuació es basa a seguir aplicant el Protocol de Dol en cas de femicidi i les accions que comporta. En el cas de les accions adreçades a ciutadania són:

- Comunicar, a través de la pàgina web de l'Ajuntament i de les seves xarxes socials, les convocatòries dels actes que es realitzin al municipi afectat i demanar al Consell Comarcal que facin difusió d'aquests actes i condemnin el femicidi a la seva web i xarxes socials.
- Posar un crespó negre en senyal de dol a la bandera de l'Ajuntament.
- Sol·licitar als mitjans de comunicació locals que publiquin a la portada dels diaris en paper i dels diaris digitals el crespó negre amb el text "Olesa de Montserrat de dol per violència masclista. Ni una més".
- Fer un minut de silenci i llegir un manifest abans de qualsevol acte que organitzi l'Ajuntament, el Consell Comarcal o les entitats del municipi on s'hagi produït el femicidi.
- Fer una declaració institucional al Ple més proper a la data de l'assassinat.
- Convocar concentracions de rebuig davant l'Ajuntament el dia que es conegui la notícia.
- L'Ajuntament haurà de facilitar a totes les entitats, comerços i equipaments públics dels municipis un cartell amb un crespó negre i el text "Olesa de Montserrat de dol per violència masclista. Ni una més", perquè l'exposin en un lloc visible, durant la setmana posterior a l'assassinat.
- Sol·licitar a les associacions de comerciants que se sumin al minut de silenci que es realitzarà als municipis de la comarca i facilitin la participació del seu personal, concentrant-se a l'entrada dels comerços, oficines, despatxos, fàbriques o altres instal·lacions.
- Facilitar a les entitats, comerços i equipaments dels municipis un bàner amb el mateix crespó i el text, per tal que el publiquin a les seves webs i xarxes socials, junt amb la convocatòria dels actes que s'organitzin.
- Declarar tres dies de dol (un dia de dol oficial i els dos dies següents en què es farà un minut de silenci en tots els actes municipals i comarcals).

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Comunicació	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre d'accions realitzades en cas de femicidi

O2.3 Garantir l'accessibilitat i qualitat del Servei d'informació i Atenció a les Dones (SIAD) – La Teixidora.

Acció 2.3.1. Donar continuïtat al Circuit municipal de violència masclista.			
Descripció de l'acció			
Aquesta acció ha d'assegurar la continuïtat del Circuit municipal de violència masclista com a espai de coordinació entre els agents que hi intervenen per tal d'actuar de forma eficient i eficaç davant de casos de violència masclista.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBI Comunicació	Circuit municipal de violència masclista	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Continuïtat del circuit Nombre de reunions de coordinació realitzades per any			

Acció 2.3.2. Mantenir els recursos necessaris per al bon funcionament del SIAD – La Teixidora.			
Descripció de l'acció			
Per tal d'oferir un servei de qualitat, els recursos destinats al SIAD – La Teixidora han de mantenir-se. Així mantenir, s'ha de procurar augmentar les hores d'atenció si així ho requereix la demanda del servei.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBI Comunicació	-	Curt termini	Sí
Indicadors de seguiment i avaluació			
Recursos tècnics i econòmics destinats al SIAD – La Teixidora, per any			

Acció 2.3.3. Realització dels grups de dones

Descripció de l'acció

Manteniment dels grups de dones desenvolupats des del SIAD – La Teixidora, com a espais no mixtes on crear xarxes entre dones.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBI Comunicació	-	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre de trobades del grup de dones per any

Acció 2.3.4. Vetllar pel bon funcionament del Servei d'Atenció Integral (SAI).

Descripció de l'acció

Fomentar la difusió dels serveis que ofereix el SAI cap a la ciutadania i cap al personal municipal, així com vetllar per la destinació dels recursos necessaris per a oferir un servei de qualitat a la ciutadania segons la demanda existent.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBI Comunicació	SAI	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre d'accions de difusió del SAI realitzades, segons canal i públic diana
Recursos tècnics i econòmics destinats al SAI, per any

EIX 3. Coeducació i transmissió d'una cultura igualitària

Aquest eix interpel·la a tota la comunitat educativa. Més enllà dels centres educatius i l'educació formal, es pretén seguir treballant per la transmissió d'una cultura igualitària en espais educatius no formals com poden ser entitats de lleure o juvenils i inclús el treball amb les famílies. En aquest sentit, es recull la importància de vetllar per la igualtat de gènere entre noies i nois, dones i homes.

Alhora, és d'important rellevància tenir present la perspectiva de gènere en l'àmbit cultural, fent programacions culturals que interpel·lin a la ciutadania i s'adaptin als seus interessos, on es qüestionin els estereotips de gènere i s'aportin nous referents a l'imaginari col·lectiu.

O3.1. Consolidar la coeducació com a eix transversal de les polítiques educatives

Acció 3.1.1. Donar continuïtat a la línia de treball transversal coeducativa per a tots els agents implicats			
Descripció de l'acció			
Fomentar la sensibilització sobre igualtat de gènere en el sí de la comunitat educativa entesa des d'una mirada àmplia: professorat, professionals del lleure, famílies, etc.; incloent el suport i acompanyament per part del Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ sobre com incorporar la perspectiva de gènere en l'àmbit educatiu.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Ensenyament Joventut	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Comunitat Educativa Xarxa d'Infància i Adolescència	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre de sessions de coordinació entre agents de la comunitat educativa i el Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Nombre d'accions de sensibilització sobre coeducació realitzades desagregat per agents de la comunitat educativa Nombre de participants a les accions de sensibilització sobre coeducació Nombre d'activitats i projectes coeducatius impulsats des de l'Ajuntament			

Acció 3.1.2. Seguir oferint activitats formatives per a persones adultes

Descripció de l'acció

Continuar oferint activitats formatives dirigides a persones adultes, sobretot aquelles que tenen l'objectiu de reduir la bretxa digital, per tal de promoure l'autonomia de les persones amb dificultats per a fer gestions virtuals i els cursos d'idiomes. Reforçar especialment les accions formatives que contribueixen a la participació i l'apoderament de les dones.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Ensenyament Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Escola d'Adults SIAD – La Teixidora	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Existència dels cursos d'informàtica
Existència dels cursos d'idiomes

O3.2. Abordar les discriminacions i la reproducció d'estereotips i pràctiques sexistes a tota la comunitat educativa

Acció 3.2.1. Treballar la prevenció de violències masclistes en joves i les noves masculinitats en l'àmbit de l'educació formal i no formal

Descripció de l'acció

Aquesta acció, que ha de vincular-se amb el Catàleg d'Activitats Educatives, parteix d'un enfocament i posicionament compartit entre agents educatius formals i no formals (entitats de lleure, espais joves, etc.) amb l'objectiu de treballar la prevenció de violències masclistes en joves.

Cal vetllar perquè el Catàleg d'Activitats Educatives inclogui:

- Activitats d'empoderament per a noies joves amb perspectiva interseccional.
- Tallers sobre noves masculinitats i referents positius masculins que trenquin amb la normativitat.
- Tallers sobre sexualitat i relacions afectives amb perspectiva de gènere interseccional.
- Accions de sensibilització sobre la violència masclista on-line.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Ensenyament Joventut	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Curt termini	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre d'activitats amb perspectiva interseccional, sobre violències masclistes on-line, sobre noves masculinitats i referents positius i sobre sexualitat i relacions afectives incloses en el Catàleg d'Activitats Educatives
Nombre d'agents educatius que han demanat les activitats, segons temàtica

O3.3. Impulsar una oferta cultural igualitària, que tingui en compte els interessos de les dones en la seva diversitat i que contribueixi a qüestionar l'imaginari social i els estereotips associats a les dones

Acció 3.3.1. Revisar i mantenir la programació cultural amb perspectiva de gènere			
Descripció de l'acció			
<p>L'acció té com a objectiu mantenir la programació amb perspectiva de gènere i garantir que els continguts de l'oferta cultural i festiva del municipi té en compte els interessos de les dones en tota la seva diversitat.</p> <p>Aquesta oferta cultural fa referència, majoritàriament, als actes i esdeveniments que s'organitzen des del servei de Cultura, però també als que s'impulsen en l'àmbit cultural des d'altres serveis.</p>			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Cultura i Festes Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Departaments que programen activitats obertes a la ciutadania	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
<p>Nombre i tipologia d'activitats culturals anuals que inclouen la perspectiva de gènere</p> <p>Increment de l'oferta cultural que inclou la perspectiva de gènere respecte l'any anterior</p>			

Acció 3.3.2. Vetllar per la incorporació de la perspectiva de gènere al nou Pla de Cultura.			
Descripció de l'acció			
<p>Degut a què s'està iniciant el procés d'elaboració del Pla de Cultura, caldrà vetllar per la incorporació de la perspectiva de gènere a totes les fases del projecte.</p> <p>Una de les accions que caldrà desenvolupar és la participació de les dones del municipi per tal de recollir propostes d'accions culturals que siguin del seu interès, i la representació de la diversitat de dones que viuen al municipi (dones d'origen divers, de diferents edats, etc.).</p>			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Cultura i Festes	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Participació Ciutadana Cultura i Festes	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
<p>Realització del diagnòstic amb perspectiva de gènere</p> <p>Nombre de propostes d'acció incloses al Pla que tenen perspectiva de gènere</p> <p>Nombre d'activitats culturals realitzades que sorgeixin del diagnòstic</p>			

EIX 4. Salut, drets sexuals i reproductius

La qualitat de vida de les persones està estretament lligada a la salut, el benestar emocional i als hàbits saludables com ara la pràctica esportiva. Aquest eix, fa especial referència a dos tipus d'actuacions: les de promoció de la salut de les dones, vetllant especialment pel benestar emocional d'aquestes; i les de foment de la pràctica esportiva i hàbits saludables, garantint espais segurs i igualitaris on realitzar activitat física.

O4.1. Vetllar perquè els serveis de salut del territori coneguin i apliquin la Llei 17/2015 tenint en compte les necessitats de les dones en la seva diversitat

Acció 4.1.1. Oferir material divulgatiu als centres i serveis de salut del municipi sobre els continguts de la Llei 17/2015			
Descripció de l'acció			
Difondre materials divulgatius sobre els continguts de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes destinat a l'equip de professionals dels centres i serveis de salut. Aquesta difusió es pot emmarcar en la campanya Olesa és Feminista i/o la campanya de la Línia 900 de l'Institut Català de les Dones.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Salut Pública Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	CAP Altres centres i serveis de salut del municipi	Mig/llarg termini	Sí
Indicadors de seguiment i avaluació			
Difusió dels materials divulgatius Nombre de materials divulgats segons espai			

O4.2. Incloure la perspectiva de gènere en les accions de salut municipals

Consolidar el treball sobre benestar emocional i hàbits saludables en Acció 4.2.1. totes les etapes del cicle vital amb especial atenció en l'àmbit educatiu, gent gran i joves			
Descripció de l'acció			
Aquesta acció consisteix en donar continuïtat i reforçar la promoció del benestar emocional i la salut mental de les dones del municipi al llarg de tot el cicle vital a partir d'activitats concretes com les desenvolupades pel Dia Internacional per la Salut de les Dones.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Salut Pública Participació Ciutadana Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	CAP	Mig/llarg termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre d'activitats ofertes per la promoció del benestar emocional i la salut mental de les dones Nombre d'actuacions de benestar emocional i hàbits saludables noves dirigides a les dones			

Acció 4.2.2. Realitzar tallers sobre salut sexual i menstrual amb noies joves.			
Descripció de l'acció			
Dur a terme tallers sobre la salut sexual i la salut menstrual dirigit a noies joves per tal de fomentar l'autoconeixement del propi cos, des d'una perspectiva feminista, en equipaments municipals.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Salut Pública Joventut	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Mig/llarg termini	Si
Indicadors de seguiment i avaluació			
Execució del taller Nombre de tallers realitzats Valoració qualitativa dels tallers per part de les joves assistents			

04.3. Garantir que els espais i activitats esportives siguin igualitaris i respectuosos

Acció 4.3.1. Seguir desenvolupant actuacions de promoció de l'activitat física en dones			
Descripció de l'acció			
<p>L'acció cerca oferir suport a iniciatives pel foment de l'esport femení i sensibilitzar per a combatre estereotips de gènere dins del món de l'esport.</p> <p>Realitzar accions específiques dirigides a les entitats esportives i federades, com la realització d'accions de sensibilització als/les professionals de les entitats esportives, juntes, monitoratge, etc. amb l'objectiu d'establir una línia de treball estable per tal de promoure l'esport femení, sobretot el federat.</p>			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Esports Salut Pública	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Entitats esportives	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
<p>Nombre d'accions de sensibilització realitzades als/les professionals de les entitats esportives, juntes, monitoratge, etc.</p> <p>Nombre d'iniciatives impulsades amb el suport de l'Ajuntament</p>			

Acció 4.3.2. Adaptar els horaris de les activitats esportives a les persones amb responsabilitats de cura			
Descripció de l'acció			
<p>Adaptar els horaris d'algunes de les activitats esportives que es realitzen al municipi per tal que les dones amb responsabilitats de cures hi puguin assistir.</p>			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Esports Salut Pública Equipaments esportius municipals	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Entitats esportives	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
<p>Nombre d'activitats amb adaptació d'horaris</p>			

Acció 4.3.3. Donar continuïtat a la inclusió del foment de l'esport femení com a criteri puntuable a les bases de les subvencions esportives.

Descripció de l'acció

Seguir puntuant la inclusió del foment de l'esport femení a les bases de les subvencions esportives per fomentar la inclusió de la perspectiva de gènere a l'àmbit esportiu.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Esports	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Existència del criteri puntuable a les bases

EIX 5. Treball productiu i reproductiu

Aquest eix fa referència a dues tipologies de treballs: els productius i els reproductius. Els primers són més visibles, són remunerats i compten amb una representació masculina més elevada. Els segons estan invisibilitzats, una gran part d'ells no són remunerats i estan altament feminitzats.

La pandèmia provocada per la Covid-19 ha posat de manifest la urgència de la redistribució de les tasques reproductives, amb especial èmfasi en la corresponsabilitat i la necessitat d'una conciliació real entre la vida laboral i la personal. També ha evidenciat la precarització dels treballs de cures professionals i la situació de vulnerabilitat en la qual es troben moltes de les dones en aquest sector.

O5.1. Millorar l'oferta de formació ocupacional i professional, tenint en compte les necessitats de les dones en la seva diversitat.

Acció 5.1.1. Realitzar formacions sobre tramitació d'ajuts socials			
Descripció de l'acció			
Facilitar els tràmits administratius i la sol·licitud d'ajuts socials, informant sobre els ajuts disponibles i les estratègies per sol·licitar-los específicament per a dones. Concretament, es proposa oferir formació a la ciutadania sobre diferents tràmits i ajuts socials i dotar-la d'eines o estratègies d'actuació que evitin la reproducció de desigualtats de gènere (per exemple, informant sobre la importància que les dones apareguin els contractes de lloguer per evitar possibles futurs problemes derivats d'aquesta absència).			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Serveis Socials OAC	-	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre de formacions realitzades Nombre de persones participants a les formacions, desagregat per gènere, edat i situació de vulnerabilitat Nombre de sol·licituds presentades sobre els tràmits dels quals s'ha realitzat formació, en relació amb l'any anterior			

O5.2. Reduir les desigualtats que afecten les dones al mercat laboral, millorant l'accés a l'ocupació, les condicions de treball i sensibilitzant el teixit empresarial al respecte

Acció 5.2.1. Incloure mesures d'igualtat com a requisits d'accés a ajuts econòmics per part d'empreses			
Descripció de l'acció			
L'acció consisteix en incloure mesures d'igualtat en els requisits d'accés als ajuts econòmics de foment de l'ocupació adreçats a activitats econòmiques, com ara disposar de Plans d'igualtat, Protocols d'Assetjament, etc.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Contractació i Patrimoni Promoció Econòmica	-	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Inclusió dels requisits per accedir als ajuts econòmics que responen a criteris d'igualtat Nombre d'empreses que obtenen ajuts econòmics i disposen de mesures d'igualtat en relació al total d'empreses que han rebut ajuts econòmics			

Acció 5.2.2. Reforç de la perspectiva de gènere en programes municipals d'ocupació i d'inserció laboral adreçats a col·lectius vulnerables			
Descripció de l'acció			
Donar continuïtat i reforçar les iniciatives que s'estan portant a terme en el municipi en matèria d'inserció laboral amb perspectiva de gènere, com el Programa de treball als barris, el Programa treball i formació i el Programa complementari de foment de l'ocupació local. En aquells programes on es desenvolupi formació ocupacional i professional, s'haurà d'incloure la perspectiva de gènere en l'oferta formativa (tant pel que fa a la difusió com en els seus continguts).			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Promoció Econòmica	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Curt termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre de programes d'ocupació d'aplicació municipal que incorporen explícitament la perspectiva de gènere			

Acció 5.2.3. Realitzar una campanya comunicativa sobre drets laborals.

Descripció de l'acció

Aquesta acció està orientada a la sensibilització de la ciutadania en relació als drets laborals. Especialment, aquesta campanya es dirigeix a les persones que realitzen treball de cures formal i informal, així com a les persones contractants dels serveis de cures.

<i>Departaments responsables</i>	<i>Agents implicats</i>	<i>Temporalització</i>	<i>Pressupost adicional</i>
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+ Diversitat	Serveis Socials Promoció Econòmica	Curt termini	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació

Existència de la campanya comunicativa

O5.3. Contribuir a una distribució més equitativa dels treballs domèstics i de cures

Acció 5.3.1. Donar continuïtat a les accions de corresponsabilitat i cures

Descripció de l'acció

Aquesta acció està orientada a la sensibilització de la ciutadania, especialment els homes, en relació a la desigualtat en la distribució dels treballs de cures. Per tal de millorar el grau de participació obtingut fins al moment, l'acció tindrà en compte les següents indicacions:

- Seguir realitzant accions de difusió sobre les noves masculinitats i incentivant la corresponsabilitat social i la implicació dels homes en el treball reproductiu i de cura, repensant el sistema de difusió de les activitats.
- Dissenyar una campanya de sensibilització per fomentar la corresponsabilitat en les cures. Que sigui una campanya comunicativa que arribi especialment als espais masculinitzats, que inclogui tallers a entitats esportives i la realització d'un vídeo amb homes referents positius del municipi.

<i>Departaments responsables</i>	<i>Agents implicats</i>	<i>Temporalització</i>	<i>Pressupost adicional</i>
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Participació Ciutadana Tecnologies de la Informació i Comunicació Mitjans de Comunicació	Mig/llarg termini	Sí

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre d'accions realitzades de difusió
Realització de la campanya de sensibilització

Acció 5.3.2. Seguir desenvolupant el Servei d'acompanyament a la petita infància i a les famílies.**Descripció de l'acció**

Donar continuïtat al Servei, vehiculat a través dels espais de petita infància, com a espais d'intercanvi d'experiències i acompanyament entre famílies.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost addicional
Ensenyament	Gènere, Feminismes i LGTBI Serveis Socials	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Existència del Servei i dels Espais

EIX 6. Espai públic, mobilitat i participació

Els àmbits de la participació i de la planificació urbanística amb perspectiva de gènere són clau de cara a l'enfortiment de la comunitat i la creació de xarxa social. Per aquest motiu, resulta fonamental treballar per incrementar la presència i visibilitat de les dones i la seva ocupació de l'espai públic.

O6.1. Facilitar l'accessibilitat i els usos de l'espai públic en igualtat de condicions per a totes les persones, tenint en compte les diferents percepcions de la seguretat, les diferents activitats que desenvolupen i les diferents capacitats cognitives i físiques

Acció 6.1.1. Assegurar la incorporació de la perspectiva de gènere als espais urbans de nova creació.			
Descripció de l'acció			
Es tracta de promoure l'ús dels espais públics entre les dones i promoure una millora en la percepció de seguretat, sobretot al vespre i nit. Per assolir-ho, cal incorporar la perspectiva de gènere al disseny, planificació i execució de cadascun dels nous espais urbans que es desenvolupin al municipi, seguint les recomanacions annexades al POUM.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gestió i Planejament Urbanístic Mobilitat	Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Mig/llarg termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre de marxex exploratòries realitzades Existència d'un document que reculli les necessitats detectades durant les marxex exploratòries i les mesures correctores			

O6.2. Facilitar espais associatius i de participació, així com altres espais de trobada entre dones

Acció 6.2.1. Suport a les iniciatives comunitàries del teixit associatiu de les dones			
Descripció de l'acció			
Facilitar els recursos econòmics, formatius, etc. que puguin necessitar les entitats de dones del municipi per a realitzar i difondre les activitats que organitzin, així com proporcionar espais de trobada, de relació interpersonal, d'intercanvi, d'organització, etc.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminisme si LGTBIQ+	Participació Ciutadana	Mig/llarg termini	No
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre d'iniciatives comunitàries que han rebut suport de l'ajuntament Pressupost destinat a donar suport a les iniciatives comunitàries Nombre de reunions i/o assessoraments realitzats entre l'ajuntament i les entitats			

Acció 6.2.2. Oferir el servei de cura a infants a les activitats impulsades des de l'Ajuntament			
Descripció de l'acció			
Establir serveis de canguratge a les activitats que es realitzin al municipi, organitzades des de l'Ajuntament, per tal de promoure la participació de les dones amb responsabilitats de cura a infants.			
Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminismes i LGTBIQ+	Participació Ciutadana	Mig/llarg termini	Sí
Indicadors de seguiment i avaluació			
Nombre d'activitats organitzades des de l'Ajuntament que compten amb espais de cura a infants			

Acció 6.2.3. Seguir desenvolupant activitats i tallers per a dones

Descripció de l'acció

Donar continuïtat a les activitats i tallers que s'ofereixen (principalment) des del SIAD - La Teixidora, sobretot aquelles activitats amb una millor acollida per part de les dones olesanes com els Tallers de Tardor i Primavera, les activitats vinculades a les diades internacionals o a altres departaments com els de Salut, Joventut, Promoció Econòmica i Diversitat, entre altres.

Departaments responsables	Agents implicats	Temporalització	Pressupost adicional
Gènere, Feminisme si LGTBIQ+	Participació Ciutadana Tot l'Ajuntament	Curt termini	No

Indicadors de seguiment i avaluació

Nombre d'activitats per a dones ofertes des del SIAD
Grau de satisfacció de les participants

9. Seguiment i avaluació del Pla

L'avaluació de qualsevol intervenció és la darrera fase del cicle de les polítiques públiques, tot i que cal planificar-la des de l'inici. Es tracta d'un **exercici d'anàlisi per conèixer en quina mesura hem aconseguit modificar la situació inicial a través de la nostra intervenció**, i entendre així perquè, per a qui i en quin context ha estat possible. Només d'aquesta manera podrem saber si la intervenció o acció municipal ha produït els canvis esperats, si ha incidit sobre la població o els col·lectius als que anava dirigida, si ha provocat efectes inesperats i imprevists, si ha estat plantejada de forma coherent, si s'han invertit els recursos econòmics necessaris o si ha comptat amb els equips professionals adequats. Així, amb tota aquesta informació, podrem decidir si és pertinent donar continuïtat a aquesta intervenció, si és necessari replantejar-la o bé si el problema inicial ja ha estat resolt. L'avaluació permet prendre decisions per millorar la intervenció pública però també permet aprendre i aproximar-nos amb més detall vers la realitat sobre la que estem intervenint.

El seguiment i l'avaluació del Pla Local d'Igualtat persegueix els següents objectius:

- Impulsar i garantir el desenvolupament del Pla i donar solució als possibles problemes que puguin sorgir durant el procés d'implementació.
- Obtenir una base rigorosa d'informació basada en evidències sobre la trajectòria realitzada al llarg de l'any o curs en matèria de polítiques locals de gènere.
- Identificar les contribucions dels serveis municipals en el desenvolupament de les polítiques locals de gènere.
- Valorar la implementació i els resultats del conjunt d'accions realitzades en el Pla.
- Proposar recomanacions i propostes de millora per l'elaboració i desenvolupament del següent Pla del municipi.
- Potenciar la transparència pública i la rendició de comptes davant la ciutadania.

L'òrgan encarregat de dur a terme el seguiment i avaluació del Pla serà l'equip del **Departament de Gènere, Feminismes i LGTBIQ+**. Aquest seguiment es farà semestralment a través d'informes de seguiment i avaluació, i els resultats seran traslladats als càrrecs electes municipals.

Informe de seguiment i avaluació semestral

L'informe de seguiment i avaluació semestral és un document d'anàlisi i valoració de les accions executades durant els mesos anteriors, principalment a través dels indicadors d'avaluació associats a cadascuna de les accions. L'informe de seguiment i avaluació semestral ha de permetre realitzar un seguiment acurat del Pla, i contindrà principalment els següents aspectes:

- Grau d'acompliment del Pla, és a dir, un recull de les accions realitzades.
- Valoració general del desplegament de les accions i del seu funcionament.
- Identificació d'incidències sorgides durant el procés.
- Recull d'indicadors de seguiment i avaluació associats a cadascuna de les accions realitzades.
- Propostes de millora o d'altres qüestions no contemplades en el Pla.

A banda d'aquestes avaluacions semestrals, es contempla un moment d'avaluació final previst dins el període de validesa del Pla on l'òrgan encarregat de realitzar el seguiment i avaluació del Pla realitzarà un informe d'avaluació final. En aquest informe es recomana incloure informació que permeti diferenciar l'avaluació del disseny, de la implementació, dels resultats i, si és possible per la informació disponible, de l'impacte del Pla. A més, s'han d'incloure recomanacions i propostes de millora de cara a l'elaboració del següent Pla.

Informe d'avaluació final

L'informe d'avaluació final és un document on s'avaluen els aspectes més significatius del disseny, el procés d'implementació del Pla i dels resultats assolits, principalment a través dels indicadors d'avaluació associats als objectius estratègics de cadascuna de les línies. L'informe d'avaluació contindrà els següents aspectes:

- Reflexions sobre el disseny del Pla, que ajudin a identificar fortaleeses i febleses.
- Grau d'acompliment del Pla respecte a la planificació inicial.
- Recull d'indicadors d'avaluació associats a cadascun dels objectius de les línies estratègiques.
- Propostes de millora o recomanacions de cara al següent pla local d'igualtat.

Per últim, es reunirà una **Comissió de Transversalitat de Gènere**, que es trobarà bianualment.

Concretament, a les reunions bianuals es treballaran les següents qüestions:

1. S'establiran les accions a desenvolupar els propers anys.
2. Es posarà en comú el grau d'implementació de les accions realitzades en base als indicadors i les fites establertes, així com s'identificaran els elements de millora, possibles obstacles i resultats obtinguts.

La Comissió de Transversalitat de Gènere té l'objectiu d'esdevenir un espai interdepartamental on es fomenti la creació de sinergies, impulsant el treball coordinat entre departaments i promovent, alhora, la transversalització de la perspectiva de gènere al Consistori.